

Nr 102

Kungl. Maj:ts skrivelse till riksdagen med överlämnande av årsredovisning för Statsföretag AB; given Stockholms slott den 19 maj 1972.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över industriärenden, till riksdagen överlämna årsredovisning för år 1971 för Statsföretag AB.

GUSTAF ADOLF

RUNE B. JOHANSSON

Utdrag av protokollet över industriärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 19 maj 1972.

Närvarande: statsministern PALME, ministern för utrikes ärendena WICKMAN, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, JOHANSSON, ASPLING, NILSSON, LUNDKVIST, GEIJER, ODHNOFF, MÖBERG, BENGTSSON, NORLING, LÖFBERG, CARLSSON.

Chefen för industridepartementet, statsrådet Johansson, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om *överlämnande av årsredovisning till riksdagen för Statsföretag AB* och anför.

Den årliga redovisning till riksdagen av verksamheten hos Statsföretag AB som förutskickades i prop. 1969: 121 bör, liksom föregående år (skr. 1971: 120), ske genom att bolagets nu föreliggande årsredovisning för det senast förflutna verksamhetsåret överlämnas till riksdagen. Årsredovisningen torde få fogas till statsrådsprotokollet i detta ärende som *bilaga*.

Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t till riksdagen överlämnar årsredovisningen för år 1971 för Statsföretag AB.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlåtas skrivelse av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Britta Gyllensten

Statsföretag AB årsredovisning 1971

Verksamheten 1971 i sammandrag

Ändrade ägareförhållanden inom gruppen

Februari 1971

Förvärv av Forshammars Bruk (LKAB) i samarbete med AB Gustavsbergs Fabriker

Mars 1971

Förvärv av resterande 50 % i Uddevallavarvet AB

September 1971

Etablering av Staros AB och Vilhelmina Plast AB i samarbete med Coronaverken AB

Januari 1972

Försäljning av Svenska Utvecklings AB

Februari 1972

Förvärv av Vitrum AB och ACO Läkemedel AB (Kabi)

Försäljning av Devac AB

Dotterbolagens verksamhetsområden

Bransch/typ av företag	Antal företag 1971	Fakturerering		Resultat före disp. och skatter	
		1971	1970	1971	1970
<i>Industriföretag</i>					
Gruvor	2	1 204,7	1 145,7	257,1	251,3
Järnverk, varv och mek. verkstäder	6	1 005,5	809,3	(166,3)	(101,4)
Skogs- och torvindustri	2	588,5	576,1	3,0	45,3
Tobaksindustri	1	414,8	404,7	108,5	112,9
Läkemedelsindustri	1	124,1	118,4	9,0	10,3
Övriga	3	79,2	57,0	1,4	4,1
		3 416,8	3 111,2	212,7	322,5
<i>Serviceföretag</i>					
Hotell och restauranger	1	357,8	356,5	(7,4)	(3,7)
Övriga	8	119,8	114,0	(1,3)	(0,4)
		477,6	470,5	(8,7)	(4,1)
<i>Utvecklings- och etableringsföretag</i>					
	6	98,7	52,3	(22,5)	(10,1)
	30	3 993,1	3 634,0	181,5	308,3
Avgår: Internleveranser		46,0	41,8		
		3 947,1	3 592,2		

	1971	1970
Antal anställda	34 285	34 093
Löner — mkr	1 074	945
Investeringar — mkr	740	512

Statsföretagsgruppen

Marknads- och konjunkturläget

Den allmänna konjunkturen var under 1971 svag och fick återverkningar i många sektorer inom näringslivet. De flesta företagen inom Statsföretagsgruppen hade kännning av detta. De negativa effekterna var dock särskilt påtagliga för flera av de stora och ekonomiskt tunga företagen.

Den svaga internationella stålkonjunkturen påverkade utfallet vid LKAB. Avhämtningen av malm skedde inte i den takt man beräknade i början av året, vilket innebar att malmlagren ökade. Däremot var priserna i stort sett oförändrade, tack vare existerande avtal. För NJA var priserna låga för flertalet produkter på grund av den ogynnsamma konjunktursituationen. Hälften av NJA:s produktion består av fartygsprofiler, för vilka priserna var starkt pressade när order togs för leveranserna under 1971. Trots den svaga stålkonjunkturen uppnådde NJA emellertid en ökad försäljningsvolym.

För skogsindustrin var marknads- och konjunkturläget under 1971 genomgående svagt om än med vissa variationer. Exporten av sågade trävaror var volymmässigt god, även om priserna för bl a gran var vikande. Efterfrågan på hemmamarknaden däremot gick starkt tillbaka, till stor del beroende på den låga aktiviteten inom byggnadsbranschen. Inom massaindustrin var det nödvändigt att under 1971 tillgripa produktionsinskränkningar för att bättre anpassa produktionen till efterfrågan. Minskad efterfrågan, men framför allt helt otillfredsställande priser på några av Assis huvudprodukter, medförde betydande resultatförsämringar 1971.

De utdragna avtalsförhandlingarna samt prisstoppet påverkade den inhemska konjunkturen inom framför allt service- och konsumtionsvarubranscherna. Först under årets sista kvartal steg efterfrågan till samma nivå som tidigare år.

För Sveriges Centrala Restaurang AB liksom för hela restaurang- och hotellnäringen innebar 1971 stora ekonomiska påfrestningar. En betydande kostnadsökning i förening med en pågående strukturell omvandlingsprocess inom hela restaurangnäringen kommer dessutom med säkerhet att få effekt lång tid framöver och aktualisera ytterligare åtgärder i form av rationaliseringar och strukturförändringar.

I svaga konjunkturer senarelägger industrin planerade investeringar. Detta drabbar maskin- och verktygstillverkande företag särskilt hårt. För SMT Machine Company AB inträdde under hösten 1971 ett akut krisläge som accentuerades då företaget befann sig under uppbyggnad och samtidigt felbedömt marknadsförutsättningarna.

De ekonomiska resultaten för Uddevallavarvet och Karlskronavarvet, liksom för Uddcomb, var otillfredsställande och kommer att så förbli även 1972. Årets resultat vid varven har väsentligen sin grund i ordertagna för flera år sedan.

För Uddevallavarvet tillkom som en extra belastning på resultatet valutaförluster orsakade av förändrade växelkurser. Inneliggande ordertryggar sysselsättningen för flera år framåt och förutsättningar finns för starkt förbättrade ekonomiska resultat under de närmaste åren.

Beträffande Uddcomb råder speciella problem. Företaget är under uppbyggnad och vänder sig med sina produkter till kärnkraftindustrin. Konkurrensen i samband med upphandling av utrustning till kärnkraftverk har visat sig vara hård, innebärande svårigheter att erhålla tillräcklig orderstock och tillfredsställande priser.

I och med att flyttningen till nya anläggningar i Karlskrona genomförts står företaget tekniskt väl rustat. Igångkörnings- och introduktionskostnader måste dock förutses även för de närmaste åren. Gruppens samlade ekonomiska utfall påverkades negativt, då ca 80 % av den totala volymen faller inom de branscher för vilka konjunkturerna var särskilt svaga. Effekten förstärktes av tidigare existerande lönsamhetsproblem hos bl. a. KVAB, SMT och Uddcomb. Detta sammantaget medförde ekonomiska påfrestningar, som blev särskilt kännbara eftersom de i flera fall drabbade nybildade och ännu ej konsoliderade företag. Tecken på en snabb förbättring av konjunktur- och marknadsläget för de tunga branscherna inom Statsföretagsgruppen kan ännu ej klart skönjas.

Förändringar i gruppens sammansättning

Genom samarbete med Coronaverken AB, inom ramen för det s. k. offertsystemet innebärande att Kungl. Maj:t efter riksdagsbeslut svarar för eventuella merkostnader för en etablering, startades Vilhelmina Plast AB i Vilhelmina och Staros AB i Nykroppa. Företagen, som båda startade sin verksamhet vid halvårsskiftet 1971, beräknas planerligt kunna påbörja produktionen i nya anläggningar på respektive orter i mitten av 1972.

Svetab sammanförde under året sina byggnadsmaterialproducerande dotterföretag till en företagsgrupp — AB Standardsnickerier. Under året etablerades det av Svetab initierade företaget för tillverkning av nålfilt- och tuftade heltäckningsmattor — Nylands Mattfabrik AB. An-

läggningsarbetena påbörjades i februari 1972 och fabriken beräknas vara klar för produktion under första kvartalet 1973.

LKAB förvärvade tillsammans med Gustavsbergs Fabriker AB Forshammars Bergverk, som framställer kvarts- och fältspatsprodukter.

Under 1971 övertog staten Eriksbergs Mekaniska Verkstads aktier i Uddevallavarvet. Aktierna förvärvades av Statsföretag, som nu innehar samtliga aktier i detta varv. I samband härmed erhöll Statsföretag 105 milj. kr. från staten för genomförande av nyemission i Uddevallavarvet. Villkoren för de av staten tidigare tillförda aktieägarerillskotten innebär, att Statsföretag AB inte kan erhålla utdelning från Uddevallavarvet förrän varvet återbetalat dessa tillskott.

Staten övertog under hösten 1971 Pripp-Bryggeriernas resterande aktier i Kabi (35 %). Härigenom äger staten och Statsföretag gemensamt samtliga aktier i detta företag. Avsikten är att Statsföretag skall förvärva statens aktier i Kabi. Från Apoteksbolaget förvärvade Statsföretag och Kabi i början av 1972 produktionsdelarna av ACO och Vitrum, som sammanförs med Kabi till en läkemedelsgrupp. Läkemedelskoncernen kommer att bestå av fyra organisatoriskt parallellställda enheter, ACO, Kabis läkemedelsrörelse, Vitrum och Grummebolagen, det sistnämnda Kabis dotterbolag inom det kemisk-tekniska området.

Överläggningar fördes under hösten mellan industridepartementet och Statsföretag om den framtida verksamheten inom Svenska Utvecklings AB, SU, samt hur denna skall finansieras. Med hänsyn till Kungl. Maj:ts önskan att bibehålla den långsiktiga inriktningen av SU:s projektverksamhet, koncentrerad på problem med samhällelig anknytning, träffades överenskommelse om att staten skulle förvärva samtliga aktier i SU. Övertagandet skedde per den 1 januari 1972.

Statsföretag övertog från SMT Machine Company AB aktierna i Linson Instrument AB. Verksamheten i detta företag har ingen anknytning till SMT utan främst till verksamhet inom Förenade Fabriksverken (FFV). Avsikten med förvärvet är att renodla SMT:s verksamhet i avvakten på att överläggningar med staten angående framtida huvudman för Linson slutföres. Den under 1970 beslutade avvecklingen av Rationell Planering AB genomfördes programenligt. Helt enligt tidigare planer fortgår arbetet med avveckling av verksamheten i Svenska Skifferolja AB. Statsföretag förvärvade under 1970 från Styrelsen för Teknisk Utveckling Devac AB för att vidareutveckla den stoftavskiljningsutrustning som företaget tillverkade samt därefter biträda vid marknadsintroduktion. Detta visade sig vara förenat med så stora svårigheter, både tekniskt och kommersiellt, att Statsföretag beslutat avveckla sitt engagemang i bolaget.

Ägareförhållandena beträffande Swedish Industrial Development Corporation, SID, som tidigare ägdes av Statsföretag AB, Svenska Utvecklings AB, Förenade Fabriksverken, Kooperativa Förbundet samt

Innovations AB Projection KB, ändrades under året så, att numera endast Statsföretag AB och Förenade Fabriksverken kvarstår som bolagets huvudmän. Avsikten är att verksamheten i SID skall samordnas mer intimt med verksamheten inom Statsföretagsgruppen och Förenade Fabriksverken.

Rekonstruktion och speciella insatser

De problem inom Kalmar Verkstads AB, som framkom redan under 1970 och kommenterades i förra årets verksamhetsberättelse, visade sig vara så omfattande, att det under 1971 blev nödvändigt att besluta om företagets avveckling. Arbetet härmed planlades så att det i tid skulle kunna samordnas med Volvos nyetablering i Kalmar av en monteringsfabrik för personbilar. Denna plan byggde på att KVAB under avvecklingsperioden skulle erhålla stödorder på järnvägsmateriel. Bolagets upparbetade orderstock kunde icke ge tillräcklig sysselsättning.

De tidigare nämnda problemen för SMT krävde en förutsättningslös omprövning av företagets förutsättningar och framtida inriktning. Arbetet härmed pågår och beräknas bli avslutat under första halvåret 1972. Rekonstruktionen medför sannolikt en koncentration av både produktprogram och produktionsanläggningar.

Resultatet för Sveriges Centrala Restaurang AB var otillfredsställande redan under 1970. Det indikerade behov av översyn av verksamheten, som också påbörjades. Därvid blev det nödvändigt att göra en framställning hos Kungl. Maj:t om sådan ändring av bolagsordningen för Restaurangbolaget, att det kunde skapas både formell och reell möjlighet för Statsföretag att som huvudaktieägare påverka verksamheten. Beslut om sådan ändring fattades också vid höstriksdagen 1971.

Investeringar

De totala bruttoinvesteringarna i byggnader, maskiner och övriga anläggningar uppgick 1971 till 740 milj. kr. 54 % härav avsåg pågående kapacitetsutbyggnader hos Assi, NJA och Uddcomb. Under 1972 beräknas investeringarna vid Assis enheter i Karlsborg och Lövholmen vara avslutade, varefter de framtida förutsättningarna för sulfatfabriken och pappersbruket i Karlsborg samt linerbruket i Lövholmen kommer att vara väsentligt förbättrade.

LKAB:s investeringsvolym, 194 milj. kr. representerade ett genomsnitt under de senaste fem åren. Förhållandevis mycket stora investeringsprogram har påbörjats i flera av koncernbolagen, bl. a. Kabi och Ceaverken.

Uppbyggnad av koncernen

Arbetet med att bygga upp och i samband därmed samordna olika verksamhetsgrenar inom företagsgruppen har fortsatt under året. Detta arbete är förenat med speciella problem i en företagsgrupp, som har bildats genom att sammanföra autonoma företag, som dessutom arbetar inom skilda branscher.

Förtroendefullt samarbete mellan såväl företag som skilda befattningshavare är en huvudförutsättning för att kunna konsolidera och utveckla företagsgruppen. Under året organiserades ett flertal konferenser för befattningshavare med likartad sysselsättning kring gemensamma problem. Ur detta samarbete har vuxit fram en rad utvecklingsprojekt, som nu bearbetas i arbetsgrupper och utskott, där ett stort antal bolag i gruppen är representerade. Exempel härpå är principer och system för långsiktig verksamhetsplanering.

Arbetet med att skapa enhetliga ekonomiska rapporterings- och budgetsystem för företagsgruppen fortsatte under året.

Informationsverksamheten ägnades ökad uppmärksamhet. I oktober lämnades en första delårsrapport. Informationen till de 18 riksdagsmän, som har till speciell uppgift att följa Statsföretags verksamhet, inleddes och dessa har, utöver bolagsstämman, inbjudits två gånger för särskild information.

Företagsdemokrati och samverkan

Statsföretags styrelse fastställde under hösten 1971 allmänna riktlinjer för det företagsdemokratiska arbetet inom Statsföretagsgruppen.

I riktlinjerna framhålls nödvändigheten av att inom varje företag utarbeta handlingsprogram för den företagsdemokratiska utvecklingen med beaktande av de speciella förutsättningar, som finns i de olika företagen. I nära anknytning till de företagsdemokratiska frågorna har stor uppmärksamhet börjat ägnas allmänna ledarskaps- och relationsproblem.

Antalet personalrepresentanter i styrelserna har ökat och uppgår f. n. till totalt 21 fördelade på 13 företag. Avsikten är att utse personalrepresentanter i ytterligare styrelser.

Framåtblick

Som framgått av redogörelsen ovan finns många problem inom företagsgruppen. Orsakerna härtill är flera, även om den svaga konjunkturen har haft avgörande betydelse för det otillfredsställande ekonomiska utfallet. De samlade finansiella resurserna ansträngdes i hög grad under 1971. Endast tack vare en kreditvänlig kapitalmarknad, där nya lån

kunde erhållas på rimliga villkor och i ökad omfattning, klarades uppkommande behov. Trots en självfinansieringsgrad på över 100 % hos några av bolagen — bl. a. LKAB — blev genomsnittet för hela Statsföretagsgruppen under 50 %.

Men mycket har också skett, som bör tillåta en viss optimism för framtiden. Tidigare satsningar har börjat ge positiva utslag i några företag, som t. ex. Ceaverken. Investeringarna i LKAB, Assi och NJA förlöper planenligt och bör ge bättre förutsättningar för framtiden. Även arbetet med att strukturera verksamheten bör leda till förbättrade ekonomiska resultat.

Det fortsatta konsolideringsarbetet måste få hög prioritet även under 1972. Erfarenheterna under det gångna året understryker nödvändigheten av en hård lönsamhetsprioritering av alla uppkommande handlingsalternativ. Under 1972 förutses för övrigt så stora anspråk på finansiellt stöd från de bolag i gruppen, som förra året uppvisade negativa resultat, bl. a. NJA, Kalmar Verkstad, Uddcomb, SMT och Sveta, att utrymmet för nya expansionsinvesteringar är ytterst begränsat. Även om framtiden för Statsföretagsgruppen rymmer många och stora problem, bör det dock finnas förutsättningar att på sikt uppnå tillfredsställande lönsamhet för gruppen i sin helhet, en tryggare sysselsättning och ökad expansionskraft.

Statsföretag AB — förvaltningsberättelse

Konjunkturavmattningen under 1971 återverkade kännbart på flera av koncernens bolag och därmed också på Statsföretag.

De försämrade konjunkturerna drabbade med särskild tyngd SMT Machine Company AB och NJA. Statsföretag har via LKAB lämnat dessa bolag koncernbidrag med sammanlagt 85 milj. kr.

Tidigare beslutad avveckling av Rationell Planering fullföljdes planenligt. Under våren 1971 fattades beslut om avveckling av verksamheten hos Kalmar Verkstad. I början av 1972 försåldes utvecklingsbolaget Devac AB med en mindre förlust.

För Uddcomb Sweden AB kommer inkörningskostnader jämte kostnader för en omlokalisering från Degerfors till Karlskrona att bli väsentligt högre än enligt ursprunglig förkalkyl. Enligt nyligen framlagd proposition till riksdagen föreslås statlig lånegaranti jämte ett statsbidrag, men Statsföretag kommer under de närmaste åren att få tillskjuta betydande belopp, sannolikt 25—30 milj. kr. Svenska Utvecklingsaktiebolaget (SU) återtogs efter riksdagsbeslut per den 1 januari 1972 av Statsföretags ägare. Aktierna överläts till ett pris av 6,5 milj. kr. Statsföretags bokförda förlust blev 18 milj. kr.

I slutet av 1971 avyttrades den post aktier i Billman Regulator AB,

som Statsföretag förvärvade våren 1970. Försäljningen genomfördes till ett pris av kr 150/aktie, vilket gav kompensation för beräknade räntekostnader under den tid aktierna innehades.

Efter förhandlingar sedan hösten 1971 träffades i februari detta år uppgörelse mellan å ena sidan Statsföretag och dess dotterbolag AB Kabi och å andra sidan Apoteksbolaget AB om förvärv från Apoteksbolaget av dess läkemedelstillverkande företag, Apoteksvarucentralen Vitrum AB samt ACO Läkemedel AB. Dessa båda företag kommer att samordnas med Kabis verksamhet. Den nya läkemedelskoncernen får en sammanlagd årsomsättning överstigande 200 mkr och en ökad slagkraft, inte minst på de exportmarknader som redan bearbetas.

Såväl KVAB som Uddcomb balanserar den 31 december 1971 så stora förluster att formell plikt att upprätta likvidationsbalansräkning förelåg. Koncernbidrag till KVAB har nu lämnats avseende hela förlusten för 1971. Ägarestrukturen i KVAB tillät icke sådant bidrag under 1971. Efter 1 juli 1972 kommer på samma sätt koncernbidrag till Uddcomb att lämnas förutsatt att ett nyligen framlagt lagförslag godkännes och dispens enligt denna beviljas för Statsföretag.

Ett program för företagsdemokratisk utveckling inom Statsföretagsgruppen antogs hösten 1971 och detta är nu föremål för diskussion och gradvis installation ute i de enskilda företagen.

Utvecklingsinsatser inleddes under året med syfte att åstadkomma samordning av den finansiella planeringen inom hela gruppen.

Vid bolagsstämman i maj månad fick styrelsen ändrad sammansättning och ny verkställande direktör utsågs. I löner och ersättningar utbetalades under året till styrelse och verkställande direktör 508,6 tkr och till övriga — i medeltal 29 anställda — 2 517,2 tkr.

Den avkastning som Statsföretag erhållit från dotterbolag avseende 1971 års verksamhet har efter avdrag för Statsföretags egna förvaltningskostnader i sin helhet disponerats för att täcka förluster hos andra bolag inom gruppen och som bidrag till Norrlandsfonden (15 milj. kr.). Den konsolidering som förutsattes kunna ske under Statsföretags tre första verksamhetsår och innan utdelning skall lämnas blir sannolikt mycket begränsad. Även 1972 kommer flera av dotterbolagen att redovisa stora förluster. Under förutsättning att de allmänna konjunkturförhållandena stabiliseras och successivt utvecklas i gynnsam riktning senare under 1972, förutses dock viss resultatförbättring för gruppen i dess helhet redan innevarande år. Den utdelning som Statsföretag enligt riksdagsbeslut skall lämna från och med verksamhetsåret 1973 torde emellertid mot bakgrund av ännu återstående konsolideringsbehov nödvändigtvis bli obetydlig de första åren.

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att moderbolagets vinstmedel balanseras i ny räkning.

Arne Geijer

(Styrelsens ordförande)

Erik Grafström

Harry Hjalmarson

Sigurd Ljungcrantz

Karl-Erik Nilsson

Per Sköld

(verkställande direktör)

Nore Sundberg

Revisionsberättelse

I egenskap av revisorer i Statsföretag Aktiebolag får vi härmed avgiva följande revisionsberättelse för år 1971.

Vi har granskat årsredovisningen, tagit del av räkenskaper, protokoll och andra handlingar, som lämnar upplysning om bolagets ekonomi och förvaltning, samt vidtagit de övriga granskningsåtgärder vi ansett erforderliga.

Den löpande granskningen och granskningen av bokslutet har handhåfts av Bohlins Revisionsbyrå AB, som däröver avlämnat berättelse till revisorerna.

Aktiebolagslagens föreskrifter beträffande redovisningen av aktieinnehav och koncernförhållanden har iakttagits.

Såsom framgår av årsredovisningen har aktierna i Svenska Utvecklings AB uppskrivits med 6,5 milj. kr. Vi har intet att erinra mot denna uppskrivning.

Under revisionen har icke framkommit anledning till anmärkning beträffande redovisningshandlingarna, bokföringen, inventeringen av tillgångarna eller förvaltningen i övrigt.

Styrelsen och verkställande direktören föreslår, att bolagets vinstmedel — 14,0 milj. kr. balanseras i ny räkning.

Detta förslag strider icke mot aktiebolagslagens föreskrifter angående fondavsättning eller mot god affärssed.

Vi tillstyrker

att den i årsredovisningen intagna, av oss påtecknade balansräkningen fastställs,

att vinsten disponeras i enlighet med ovanstående förslag samt

att styrelsens ledamöter och verkställande direktören beviljas ansvarsfrihet för den tid årsredovisningen omfattar.

Stockholm den 14 april 1972.

Olof Söderström

Anders Linde

Bernt Nilsson

Ebbe Rybeck

(aukt. revisor)

Knut Ranby

(aukt. revisor)

LKAB

Höjd produktion men lägre leveranser

Produktionen ökade mellan 1970 och 1971 från 23,7 till 25,8 milj. ton. (Konflikten påverkade produktionen ca fem veckor under början av 1970). Av den totala produktionen bestod 19,4 (18,6) milj. ton av styckemalm, 1,6 (1,1) milj. ton av slig samt 4,8 (4,0) milj. ton av kul-sinter (pellets). Kiruna svarade för 20,6 (18,7) milj. ton och Malmberget för 5,2 (5,0) milj. ton färdiga produkter. Totalt bröts 44,4 (36,2) milj. ton berg inklusive berg från investeringsarbeten.

Leveranserna blev däremot lägre än närmast föregående verksamhetsår — 23,8 mot 24,7 milj. ton, därav 23,0 (23,9) milj. ton på export och 0,8 (0,8) milj. ton till inhemska köpare.

Över hamnen i Narvik, som i huvudsak skeppar malm från gruvorna i Kiruna, levererades 18,7 (18,4) milj. ton och över hamnen i Luleå 4,5 (5,7) milj. ton. Medellasten ökade i Narvik från 34 553 till 36 207 ton och i Luleå från 17 831 till 19 807 ton. Det genomsnittliga hamnuppehållet minskade något vid båda förvaltningarna, i Narvik från 45 till 43 timmar och i Luleå från 27 till 25. Skeppningssäsongen i Luleå varade från 20 maj till 8 december.

Stora restkvantiteter

Av de största kundländerna var det endast Belgien/Luxenburg, som något ökade sina uttag av LKAB-malm, från 7,1 till 7,2 milj. ton. Väst-tyskland minskade från 9,6 till 8,8 och Storbritannien från 2,7 till 2,0 milj. ton. Den största inhemska kunden var traditionellt Norrbottens Järnverk med 0,6 (0,6) milj. ton.

Stålkonjunkturen i Europa var dämpad under 1971. Många av de stora malmköparna fann det inte möjligt att hämta ut avtalade kontraktskvantiteter. LKAB, liksom övriga malmexportörer, redovisade därför vid årets utgång exceptionellt stora restkvantiteter från 1971 års kontrakt.

Malmलगren hos stålindustrin i främst Ruhrområdet och den alltmer dämpade stålproduktionstakten i Europa kan komma att medföra eftersläpningar i malmavhämtningen även under 1972.

Prismässigt har vissa förändringar skett på marknaden. Sålunda har dels sjöfrakterna för de transoceana konkurrentmalmerna sänkts, dels har dollardevalveringen gjort de dollarnoterade malmerna billigare i respektive köparlands valuta.

Fortsatt kvalitetshöjning

Arbetet med att höja produkternas kvalitet fortgår. Andelen kulsinter steg från 16,9 till 18,8 % eller från 4,0 till 4,8 milj. ton, främst beroende på att kulsinterverket i Svappavaara, som togs i bruk under 1970, var i drift under hela verksamhetsåret.

Hög investeringsnivå

Investeringsplanerna för den närmaste femårsperioden är i huvudsak oförändrade och uppgår till omkring 1 miljard kronor.

Investeringarna under 1971 uppgick till 198 (161) milj. kr. Bland större investeringsarbeten märks:

Kiruna: Utnyttjandet av den blivande huvudnivån på 540 m avvägning i Kiirunavaara påbörjades, samtidigt som förberedande arbeten på den därefter följande huvudnivån påbörjades.

Malmberget: Arbetet med omläggningen till skivrasbrytning fortsatte. Huvudnivån på 600 m avvägning blev klar. Vid årsskiftet 1972/73 beräknas all lastning med tryckluftdrivna maskiner upphöra, varefter lastningen kommer att ske med moderna dieseldrivna fordon. Utbyggnaden av anrikningsverket i Vitåfors med två magnetitsektioner påbörjades och beräknas vara avslutad i början av 1973. Verkets kapacitet ökar därmed från 2,7 till 6,7 milj. ton per år. En ny blodstenssektion i anrikningsverket började byggas och beräknas bli klar i början av 1974. Arbetet på ett nytt kulsinterverk av bandugnstyp påbörjades. Kapaciteten på detta beräknas till 2,5 milj. årston, vilket ger totalt 3,7 milj. ton kulsinter i Malmberget. Det nya verket beräknas kunna tas i drift under 1973.

Narvik: En skophjulslastare med en utlastningskapacitet av 5 000 ton/tim. togs i drift. Arbetet med ny bangård och ny lossningsstation pågick. De beräknas bli färdiga under 1975.

Personalökning

Treårsavtal träffades med arbetarparten. Inom samverkansorganisationen bedrevs ett intensivt arbete som syftade till ökad precisering av samverkansorganens arbetsformer och arbetsinnehåll. Bl. a. inleddes en fullständig genomgång av personalpolitiken. Medelantalet anställda var 7 353, en ökning med 208 personer.

Resultatet något förbättrat

Försäljningsvärdet uppgick till 1.195 (1.131) milj. kr. Rörelseöverskottet före avskrivningar för LKAB-koncernen blev 407 (384) milj. kr. Vinsten efter planenliga avskrivningar samt efter räntor och andra

finansiella poster m. m. men före bokslutsdispositioner och skatter blev 259 (249) milj. kr. Resultatet påverkades i positiv riktning av prishöjningarna på ca 10 % för sålda produkter samt i negativ riktning av minskad leveransvolym och väsentligt höjda produktionskostnader. Kostnadsökningarna beror till stor del på lönestegringar samt prisstegringar på material och tjänster. En bidragande orsak var även en otillfredsställande produktivitet inom vissa avsnitt av driften samt ökning av gråbergsbrytningen.

LKAB har lämnat koncernbidrag med 100 milj. kr. till Statsföretag och vissa av dess dotterbolag. Koncernbidrag jämte utdelning för 1971 motsvarar exakt utdelningen för 1970 sedan hänsyn tagits till skatteeffekterna för LKAB. Kommunernas skatteintäkter påverkas icke av bidraget.

Vinsten före skatter uppgick till 114 (212) milj. kr. och nettovinsten till 42 (94) milj. kr.

Nytt dotterbolag

I början av året övertog LKAB två tredjedelar av aktierna i AB Forshammars Bergverk, som bryter och behandlar fältspat, kvarts och kvartsit vid olika fyndigheter i Mellan-Sverige. Den andra aktieägaren är Kooperativa Förbundet.

Oljeprospektering AB (OPAB), i vilket LKAB innehar 25 % av aktierna, påbörjade under våren borrhningar efter olja i södra Skåne.

AB Statsgruvor

Verksamheten har under år 1971 bedrivits i oförändrad omfattning vid bly- och zinkmalmsgruvan i Stollberg.

Förberedelsearbetet med volfram- och flusspatgruvan i Yxsjöberg har pågått under hela året och driften beräknas komma i gång våren 1972.

Produktion och leveranser

Under året har i Stollberg producerats 4 550 ton blyslig, 6 250 ton zinkslig samt 24 800 ton järnslig.

Leveranserna har i stort sett motsvarat produktionen. En viss återhållsamhet i avhämtningen från köparnas sida har dock varit märkbar.

Marknadsöversikt

Priserna för bolagets produkter, som bestäms av internationella noter, har undergått betydande förändringar. Genomsnittsnotereringen för bly var under år 1971 £105 (förra året £122) och för zink £127 (122). För järnsligen har priset varit oförändrat.

Investeringar

Investeringarna i Stollberg har under året uppgått till 1,7 milj. kr. Bl. a. har ny lave samt maskinhus och krossanläggning uppförts.

I Yxsjöberg har investeringarna pågått planenligt. Anrikningsverk och övriga ovanjordsanläggningar har i huvudsak färdigställt under året. 6,0 milj. kr. har under året investerats i byggnader och anläggningar och 4,3 milj. kr. i maskiner. Förberedande arbeten under jord har utförts.

Personal

Antalet anställda var vid årets slut 166 (127). Vid nybyggnaderna har även sysselsatts ett antal entreprenörer med egna anställda.

Resultat

Rörelseresultatet för året visade ett underskott före avskrivningar med 1,9 milj. kr. Resultatet belastades med 2,9 milj. kr. för förberedande arbeten i Yxsjöberg.

Avskrivningarna, som uppgår till 0,6 milj. kr., omfattar ej nybyggnaderna i Yxsjöberg och Stollberg. De finansiella kostnaderna har ökat genom att ett lån har upptagits under året till ett belopp av 7,5 milj. kr.

Resultatet efter skatter visar varken vinst eller förlust.

För att finansiera driftskostnaderna i Yxsjöberg under inkörningstiden kommer ett lån att upptagas.

Norrbottens Järnverk AB

Under 1971 levererade Norrbottens Järnverk 478 000 ton stål till ett värde av 378 milj. kr. Hälften av försäljningen utgjordes av profiler för fartyg. Järnverket är på detta område marknadsledande och täcker över 25 % av de europeiska varvens behov. Övriga produkter är stålbyggnadsmaterial och armeringsstål samt stångstål och plåt för verkstadsindustrin.

Ökad fakturering i svag konjunktur

1971 var ett mycket svagt år för stålindustrin. Västeuropas stålproduktion minskade med 6 % från 1970. Trots produktionsbegränsningar föll stålpriserna ytterligare från den låga nivån vid årets början. Norrbottens Järnverk kunde trots konjunkturläget öka sin fakturering med 15 %. Exportandelen var 42 %.

Fartygsprofilerna har till största delen levererats mot långtidskon-

trakt. Priserna på fartygsmaterial, som levererats under 1971, har till stor del bestämts av kontrakt, som togs under lågkonjunkturen före uppgången 1969. De har i dagens kostnadsläge gett ett mindre gott ekonomiskt utbyte men lönsamheten inom detta område förbättras dock successivt. Av järnverkets totala orderstock på över 1 000 000 ton utgör fartygsmaterial den helt dominerande delen.

För de flesta övriga produkterna har priserna bestämts av den internationella utvecklingen. Det har speciellt under senare delen av året inneburit betydande prissänkningar. Vid årsskiftet 1971/72 kunde dock en viss stabilisering skönjas.

Ökad manufakturering

En allt större del av järnverkets produktion genomgår någon form av manufakturering efter valsningen. Fartygsprofilerna levereras i stor utsträckning inläggningsfärdiga. Inom stålbyggnadsområdet levereras såväl profilerad, plastbelagd plåt och manufakturert stommaterial som färdiga stålhus. Andelen manufakturprodukter uppgick 1971 till drygt 50 %. 1967 var den 13 %.

Full sysselsättning

Trots konjunkturläget kunde full sysselsättning upprätthållas under året. Antalet anställda var oförändrat ca 3 400.

Järnverkets första produktionsenhet, el tackjärnverket, nedlades under året.

Investeringsprogram 70

Arbetet med järnverkets investeringsprogram fortskred planenligt under året. Huvuddelen av anläggningarna har upphandlats. Lån och krediter har erhållits i beräknad omfattning. Investeringsprogrammet kommer att medföra:

- Tre gånger så stor råjärnskapacitet
- Fördubblad råstålskapacitet
- Väsentligt högre utnyttjande av varmvälskapaciteten genom kompletterande investeringar
- Fördubblad kapacitet för manufakturering av fartygsmaterial

Högre råvarupriser — sämre resultat

Priset på koks, järnverkets viktigaste råvara, steg våldsamt under 1970 och låg under första delen av 1971 fortfarande på en hög nivå. Under senare delen av året blev tillgången på koks god på grund av de

dåliga stålkonjunkturerna. Detta medförde sänkta priser, som dock endast till ringa del hann påverka årets resultat. För den viktigaste malmkvaliteten var prisstegringen från föregående år 9 %.

De ökade råvarupriserna och lönestegringar, som endast delvis motsvarats av produktivitetsförbättringar, medförde att nettoförlusten efter dispositioner och skatter ökade till 63 milj. kr., vilket till 60 milj. kr. täcktes av koncernbidrag. Konjunkturen, speciellt under andra halvåret 1971, blev sämre än beräknat.

Prognos

Produktion och fakturering planeras bli väsentligt högre 1971 än 1971. Investeringsprogram 70 ger förutsättningar för en fortsatt snabb faktureringsökning under följande år.

Resultatet beräknas successivt bli förbättrat, främst tack vare lägre produktionskostnader efter genomförandet av investeringsprogrammet och högre priser på fartygsmaterial. Trots de rationaliseringsåtgärder som vidtagits förutses en avsevärd förlust under 1972. Även 1973 bedöms en viss förlust uppstå, medan resultatet för år 1974 vid normala konjunkturer väntas bli positivt.

Uddevallavarvet AB

Efter den goda sjöfartskonjunktur, som nådde sin kulmen hösten 1970, inträdde redan vid årsskiftet en markant försämring. Frakterna föll mycket snabbt och nådde för såväl tank- som bulkfartyg under 1971 den lägsta nivån på mycket länge.

Nedgången i sjöfartskonjunkturerna, de långa leveranstiderna och den instabila valutasituationen medförde, att varvsindustrin i sin helhet under 1971 tillfördes jämförelsevis få nya order.

Uddevallavarvet tecknade under året två nya kontrakt avseende 125 000 tdw tankfartyg för leverans 1975. Med få undantag omfattar orderstocken fartyg på ca 100 000 tdw och däröver och är med hänsyn till typer och antal fartyg väl sammansatt. Bolagets orderstock ger företaget full sysselsättning till och med första halvåret 1975. Med hänsyn till det osäkra och snabbt skiftande läget på frakt- och beställningsmarknaden får detta betecknas som tillfredsställande.

Mellan de fyra stora varven, Eriksberg, Götaverken, Kockums och Uddevallavarvet, har ett konsortialavtal träffats för ett närmare samarbete inom vissa områden.

Beslut om garantiram

Riksdagen har under året beviljat varvsindustrin fortsatta fartygskreditgarantier genom beslut om en garantiram, baserad på en rullande femårsberäkning. För första femårsperioden utgör den av riksdagen anslagna garantiramen 3,5 miljarder kr.

Överenskommelse har under året träffats mellan svenska staten, Statsföretag AB och Eriksberg om att avtalet om samägande av Uddevallavarvet skall upphöra. Samtliga aktier i Uddevallavarvet AB har övertagits av Statsföretag AB i enlighet med beslut av 1971 års vårriksdag. Samtidigt höjdes Uddevallavarvets aktiekapital till 100 milj. kr.

Investeringar

Årets investeringar uppgår till 18,4 milj. kr. Det på hösten 1970 beslutade investeringsprogrammet, som tillsammans med övriga investeringar belöper sig till ca 35 milj. kr., har under året planenligt kunnat följas och beräknas vara avslutat under sommaren 1972.

Ombyggnad av utrustningspir och plåtfördelningsbyggnad slutfördes, och ny hall över profilförråd färdigställdes under året. Återstående större arbeten — bl. a. ombyggnad av bädd III, som medger en betydande ökning av fartygsstorlekarna på denna bädd, jämte kranbanor och tillbyggnad av svetshallen på Sörvik — pågår och slutföres under våren 1972.

Personal

Den "grå arbetskraften" har i det närmaste avvecklats. Nyrekrytering har skett genom skolning i egen regi varvid personalstyrkan kunnat ökas.

I syfte att skapa riktlinjer för det företagsdemokratiska arbetet har utredningar gjorts såväl av medarbetare inom företaget som av externa konsulter. Antalet anställda har under året ökats med ungefär 150 personer till ca 3 000.

Dotterbolag

Skandiaverken AB har i likhet med föregående år drivits av moderbolaget. Produktionen har liksom tidigare i huvudsak bestått av hjälpmotorer, reservdelar m. m. för varvsindustrin men även av viss tillverkning för andra beställare.

Resultat

De fartyg, som varvet levererat 1971 och de som skall levereras 1972, har kontrakterats i ett ogynnsamt konjunktionsläge till fasta priser och på vid den tiden marknadsmässiga villkor. Även om resultatet av årets

verksamhet är otillfredsställande, har rörelseresultatet jämfört med prognosen kunnat förbättras avsevärt. Till detta har främst bidragit att leveranstiderna väl kunnat hållas. Såväl sjösatt som levererat tonnage är det högsta hittills i varvets historia. Under de närmaste åren förväntas en successiv förbättring av varvets lönsamhet. Koncernen redovisar inga vinstmedel. Årets förlust uppgår till 33 milj. kr., vilket täckes genom att medel från reservfonden tages i anspråk.

Karlskronavarvet AB

För Karlskronavarvet AB präglades 1971 av att såväl produktion och försäljning som sysselsättning ökade. Betydande kostnadsstegringar, gällande både material och löner, kombinerat med svårigheter att uppnå en tillfredsställande produktivitet inom vissa verksamhetsgrenar, medförde dock att resultatutvecklingen inte blev gynnsam. De marina beställningarna uppgick till ca 70 % av den totala faktureringen.

Marknadsöversikt

Kontrakt tecknades för leverans av ett minfartyg. Dessutom tecknades ett flertal kontrakt för marint underhåll.

Under 1971 kompletterades även beställningar av fartygssektioner till Kockums Mekaniska Verkstads AB och AB Götaverken.

Produktion och leveranser

Minfartyget "Älvsborg" färdigställdes och levererades i april. Under året påbörjades konstruktion och tillverkning av tolv torpedbåtar av modifierad Spica-typ. Kryssaren "Göta Lejon" genomgick översyn och modernisering. Leverans av antennanpassare till marinen slutfördes och utveckling av andra typer för exportförsäljning igångsattes.

Investeringar

Varvets modernisering fortsatte under 1971. De totala investeringarna uppgick till ca 15 milj. kr. En skrov- och montagehall samt tillhörande mindre verkstadshall och servicebyggnad färdigställdes till årsskiftet 1971/72. En ny hall för gasskärning av plåt är under uppförande.

Personal

Antalet anställda ökade från 1 610 till 1 649. Arbetet inom det företagsdemokratiska området aktiverades under året. Sålunda är de anställda representerade i bolagets styrelse. Vidare inrättades en personalkommitté och försöksverksamhet har pågått med fyra avdelningsnämnder.

Resultat och likviditet

Omsättningen under året uppgick till 113 milj. kr. Resultatet för 1971 utvisade en försämring i förhållande till föregående år. Detta rörelseresultat kompensterades dock av ett räntenetto på 6,8 milj. kr., varefter resultatet före dispositioner och skatter uppgick till 0,6 milj. kr. Årets resultat påverkades av en rad förlustobjekt. Bolaget redovisade efter dispositioner och skatter varken vinst eller förlust.

Likviditeten var vid årsskiftet fortfarande god. Bolagets likvida medel utgjordes emellertid huvudsakligen av förskott för kommande leveranser.

Utveckling under de närmaste åren

Resultaten för de närmaste åren förväntas bli bättre än 1971, då en del olönsamma verksamhetsgrenar bortfaller. Sysselsättningen beräknas vara tillfredsställande fram till mitten av 1975 tack vare redan uppgjorda kontrakt.

Varvets modernisering kommer under de närmaste åren att ställa stora krav på finansiella resurser.

De förestående försvarspolitiska besluten kommer att ha en avgörande inverkan på utvecklingen efter 1974.

AB Oljetransit

AB Oljetransit äger, förvaltar och driver en anläggning vid Trondheimsfjorden för lagring och distribution av oljor.

Fortsatt expansion

Anläggningen har sedan 1963 utnyttjats för mottagning, lagring och transitering till Sverige av drivmedel, som tillhör svenska militära myndigheter. En större del av cisternvolymen uthyres emellertid numera till norska företag.

Långsiktig planering

Bolaget har kunnat notera ett ökat intresse i Norge för depåanläggningar för raffinerade oljeprodukter. En utveckling av oljehamnen tycks möjlig och blir av intresse i synnerhet om nya oljefyndigheter kommer att exploateras norr om 62:a breddgraden.

Omsättningen under 1971 var 0,8 milj. kr. jämfört med 0,7 milj. kr. kalenderåret 1970. Resultatet för den kommersiella delen av verksamheten var före extraordinära intäkter och kostnader 0,2 milj. kr.

Uddcomb Sweden AB

Anläggningarna i Karlskrona byggs ut

En verkstadsindustri som Uddcomb, med tunga och skrymmande produkter, måste av transporttekniska skäl ligga vid djuphamn. Därför valdes i samband med företagets bildande Karlskrona som lokaliseringsort. Avancerade och välutrustade anläggningar uppföres nu där i två etapper. I den första, som var klar sommaren 1971, uppfördes bland annat en supertung verkstadshall anpassad för reaktortankar, ånggeneratorer och liknande extrema tryckkärl. I den andra, klar sommaren 1972, byggs dels en tung verkstadshall för kompletterande utrustning till reaktortankar och primära ångkretsar, dels en administrationsbyggnad. Härmed får företaget en kvalificerad anläggning för produktion av tunga komponenter till reaktorsystem, vilken även uppmärksammas internationellt.

Personalen satsar på Karlskrona

Överflyttningen till Karlskrona kommer att kunna genomföras med långt mindre friktion än vad som varit vanligt vid omlokaliseringar av industrier. Detta beror till stor del på den positiva inställning personalen har till Karlskrona. Med stort engagemang har var och en löst sina uppgifter. Det tillmötesgående som Karlskrona kommun mött Uddcombs personal med, har varit en stark stimulans även för de enskilda människorna i den svåra omställningsprocess, som flyttning till en ny ort innebär.

Ett bolag under uppbyggnad

Uddcomb är en kraftfull satsning med stark inriktning mot kärnkraftområdet. Avsikten är att med hemmamarknaden som bas bygga upp ett verkstadsföretag med internationell konkurrensförmåga för export av svenska kvalitetsprodukter. Utgångsläget är gott och avsevärda framsteg har redan gjorts. Trots detta måste utvecklingsprocessen för ett företag som Uddcomb bli långsam. En positiv vinstutveckling kan väntas först efter ett initialskede på 3—5 år, följt av ett jämviktsläge under ett par år.

Orderstocken ökar

Faktureringen under 1971 blev 27,5 milj. kr. (25,8 år 1970). Orderstocken ökade under 1971 från 66,7 till 99,1 milj. kr. Den måste dock ses mot bakgrund av en genomsnittlig leveranstid av tre år och med en potentiell leveransförmåga av 80 milj. kr. per år efter intrimning av anläggningarna i Karlskrona.

Faktureringen 1971 blev lägre än beräknat. Detta berodde delvis på en leveranseftersläpning avseende icke-nukleära produkter samt den allmänt svaga konjunkturen. Investeringar inom den kemiska processindustrin har senarelagts, vilket påverkat Uddcombs möjligheter till beställningar och leveranser.

Stora igångkörningskostnader

Att starta en industri av Uddcombs typ kräver stora resurser. Det är inte möjligt att som tillgång i företagets balansräkning taga upp kostnader för immateriella värden — personalutbildning, marknadsbearbetning, administrativ uppbyggnad, process- och metodutveckling. Dessa och likartade kostnader går in i resultaträkningen som förluster. De första årens bokförda förluster i ett nystartat företag som Uddcomb kan därför för den oinvidde te sig anmärkningsvärda. Sett mot de möjligheter det långa perspektivet rymmer är det dock även helt affärsmässigt att acceptera stora igångkörningskostnader.

1972 — Uddcomb helt till Karlskrona

Under 1972 slutföres omlokaliseringen av Uddcomb. Året kommer därmed att innebära en klar vändpunkt i företagets uppbyggnad. I sin nya miljö kommer Uddcomb att sträva mot en mera långsiktig form för samarbetet inom företaget samt vidareutveckla företagsdemokratin.

Stor samhällsinsats

Uddcomb har bildats och omlokaliserats genom en stor insats från samhällets sida. En satsning av denna typ kräver omfattande grundinvesteringar, inte bara i byggnader och maskiner. Flyttningen till Karlskrona av flera hundra familjer förutom företagets utrustning och produktion, utbildning av nyanställd personal, upparbetande av kund- och leverantörskontakter, utformning av administration och arbetsrutiner är kostnader, som Uddcomb självt inte förmår täcka under initial- och konsolideringsskedet. Härigenom har dock på lång sikt skapats ett värde, såväl industriellt som samhällsekonomiskt, som bör ha goda förräntningsmöjligheter.

SMT Machine Company AB

Den internationella lågkonjunkturen har drabbat verktygsmaskinindustrin hårt över praktiskt taget hela världen. Så t. ex. utgjorde orderingången i amerikansk verktygsmaskinindustri under 1971 endast ca en tredjedel av genomsnittet åren 1964 till 1969. I Japan har ett flertal till-

verkare begränsat produktionen. Omfattande produktionsinskränkningar har även genomförts i England på grund av låg investeringstakt inom samväldet och i Tyskland har konjunkturen framtvingat flera fusioner.

Utbyggnaden av SMT:s marknadsorganisation med etablering på vissa viktiga marknader har inte kunnat genomföras i planerad omfattning. Av denna anledning har företaget varit mindre väl rustat att möta nedgången i efterfrågan på produkterna. Vidare befinner sig företaget i en av lönsamhetsskäl framtvingat omstrukturering från standardmaskiner till numeriskt styrda maskiner. Detta har medfört betydande utvecklings- och igångkörningskostnader. Lågkonjunkturen har för SMT sammanfallit med ett uppbyggnads- och omstruktureringsskede, vilket medfört en rad svårigheter. Sedan flyttningen från Köping till Västerås genomförts och rationaliseringar inom såväl produktion som administration börjat få effekt, har företaget en betydande överkapacitet, vilket medför förluster.

Minskad orderingång

Orderingången för SMT-gruppen, som 1969 var 45,3 milj. kr. och 1970 67,4, stannade för 1971 på 44,2 milj. kr. Nedgången kan främst hänföras till exportmarknaderna, och minskningen ligger helt på de tre sista kvartalen.

Stort underskott

I samband med SMT:s bildande för tre år sedan bedömdes uppbyggnadsskedet till fem år. Lågkonjunkturen har dock medfört, att förlusterna blivit större än vad som då förutsågs. Årets förlust 33 milj. kr., täcks med 25 milj. kr. av koncernbidrag.

Dotterbolaget Thörns Mekaniska Verkstad, som främst tillverkar verktyg, visar i likhet med tidigare år ett överskott för Stockholmsfabriken, men belastas i årets bokslut för förluster för den nu nedlagda Eskilstunaverkstaden.

Personalnedgång under 1971

Antalet anställda har under året minskat med ca 60 till totalt omkring 775. Personalreduceringen har främst drabbat Västeråsenheten men i viss utsträckning även produktionsenheterna i Karlskoga och Ronneby.

Utblick 1972

Enligt branschprognoser är endast smärre förbättringar att förvänta i konjunkturen under 1972. Detta tillsammans med företagets negativa resultatutveckling gör, att den tidigare beslutade koncentrationen till NS-

maskiner accentueras. Företaget måste intensifiera insatserna på export-marknaderna, främst de mer närliggande europeiska.

En koncentration beträffande produkter, marknader och produktions-apparat är nödvändig för att företaget skall kunna uppnå erforderlig lönsamhet parat med anställningstrygghet för personalen.

Detta rekonstruktionsarbete kommer att medföra avsevärda kostnader av engångskaraktär och kan endast genomföras under en relativt lång tid.

Kalmar Verkstads AB

Under första hälften av 1971 gjordes intensiva, men tyvärr resultatlösa, ansträngningar att på olika sätt finna en lösning på Kalmar Verkstads (KVAB) långsiktiga inriktning. Vid sammanträde den 30 juni 1971 beslöt därför styrelsen föreslå ägaren att successivt avveckla företaget.

Avveckling av bolagets bilsektor

Under våren 1971 avslutades tillverkningen av den lätta distributionsbilen Tjorven. Avveckling av dotterföretagen för bilförsäljning blev synnerligen kostsam liksom även avvecklingen av KVAB:s olika fristående återförsäljare för bilar.

Den närmaste framtiden

Personalen har under året minskats från 950 personer till 485. Den under 1971 friställda arbetskraften har i stor utsträckning erhållit annan anställning. Personalminskningen fortsätter i takt med den beslutade avvecklingen.

Nettoförlust

Koncernens omsättning uppgick till 65,6 milj. kr., varav moderbolaget 59,9 milj. kr. (71,3 år 1970).

Rörelseförlusterna, de särskilda avvecklingskostnaderna och boksluts-dispositionerna belöpte sig sammanlagt till 27,0 milj. kr. (28,4).

Aktierna ägs numera med endast några få undantag av Statsföretag AB.

AB Sonab

Den svenska försäljningen för AB Sonab har hämmats av den stora minskningen i efterfrågan på kapitalvaror under 1971. Den för Sverige budgeterade försäljningsökningen uppnåddes således ej. Bidragande har

också varit vissa förseningar från leverantörer i Storbritannien. Trots konjunkturnedgången i Sverige har Sonabgruppens omsättning ökat från 10,9 milj. kr. 1970 till 16,6 milj. kr. 1971.

Exportexpansion

Sonab har under 1971 fortsatt uppbyggnaden av försäljningsorganisationen i utlandet genom att etablera företag i Norge och Frankrike. Dessa bolag är främst inriktade på marknadsföring av Sonabs hemelektronikprogram (Hi-Fi). Sonabgruppens export uppgick till 44 %, vilket betyder en femdubbling jämfört med 1970. Försäljningen utomlands sker huvudsakligen genom egna dotterföretag.

Nya produkter

Inom Hi-Fi-programmet lanserades under hösten 1971 en nyutvecklad förstärkar-/radiokombination, avsedd för musikanläggningar i hemmiljö. Produkten, typ R4000, har kunnat ges fem års garanti, vilket tidigare ej förekommit på marknaden. R4000 har mötts av så starkt intresse, att produktionen under året inte kunnat täcka efterfrågan. En stor produktionsökning planeras därför för 1972.

Som ett första resultat av den under 1970 påbörjade utvecklingen av industrielektronik presenterades under slutet av 1971 ett system för personsökning med tvåvägs talöverföring. Sonabs system är det första i Sverige, där ett talat meddelande kan utväxlas i båda riktningarna. Det är även i många andra avseenden unikt. Ett betydande antal patent har sökts. Serieproduktion startar under första hälften av 1972 och marknadsföring skall under året ske genom dotterbolagen i Sverige, Storbritannien, Västtyskland och Schweiz.

Resultat, antal anställda

Resultatet före dispositioner och skatter visar ett underskott på 1,1 milj. kr., vilket täckes av aktieägartillskott från Statsföretag AB.

Antalet anställda uppgick vid 1971 års slut till 192.

Fortsatt snabb expansion

För 1972 räknar Sonab med en fortsatt snabb utveckling. Omsättningen väntas öka med ca 50 %. Under året skall ytterligare några utländska dotterbolag etableras. Industriprodukternas andel av verksamheten beräknas öka.

Resultatet för AB Sonab bedöms bli förbättrat, men kommer under ännu några år att belastas av höga kostnader för utveckling och utlands-etablering av industrielektronik.

AB Statens Skogsindustrier

Konjunkturedgång för massa och papper

Leveransvärdet för Assikoncernen år 1971 blev 583 milj. kr. (570 år 1970). Moderbolagets leveransvärde uppgick till 524 milj. kr. (513,2). Genomsnittspriset på bolagets produktsortiment sjönk med 0,5 % från 1970, framförallt beroende på prissänkningar med drygt 10 % på företagets huvudprodukt, kraftliner. Rörelseöverskottet sjönk från 90,5 milj. kr. till 51,3. Det faktiska nettoresultatet före dispositioner och skatter redovisas till 2,7 milj. kr. Räntesaldot har påverkats av att ränteutgifter för sammanlagt 9,0 milj. kr. har överförts till anläggningskostnaderna för de pågående utbyggnadsprojekten vid Lövholmens pappersbruk.

Produktion

Efter en produktionsökning för samtliga produkter under 1970 ökade produktionen även under 1971 för såväl sågade trävaror som träfiber-skivor. Produktionen av blekt avsalumassa visade en icke oväsentlig nedgång på grund av konjunkturförsämringen. Även papperskvaliteterna kraftpapper och kraftliner visade viss nedgång. För den förra kvaliteten berodde nedgången på marknadsförhållanden och för den senare på inkopplingssvårigheter. Den sammanlagda produktionen sjönk med 1 % jämfört med föregående år.

Höjda virkespriser

Kostnaderna för virkesråvaran, som är den helt dominerande kostnadsposten i resultaträkningen, uppgick till 223 milj. kr. (211). För virkessäsongen 1970/71 steg priserna i Norrbotten för barrmassaved med 19 % och för timmer med 7 % samt i Mellan-Sverige för timmer med 4 %.

Investeringar

Investeringarna uppgick under två år till 368 milj. kr., varav ca 240 milj. kr. hänförde sig till 1971. Investeringsverksamheten under året var i allt väsentligt inriktad på den fortsatta utbyggnaden av Lövholmens pappersbruk från nuvarande 180 000 årston till 350 000 årston samt rationaliserings- och kvalitetshöjande investeringar vid Karlsborgs sulfatfabrik och pappersbruk. Båda dessa projekt kommer att vara avslutade under första halvåret 1972.

Personal

Antalet anställda i medeltal uppgick under 1971 till 3 825 personer. Detta innebär en ökning med 82 personer i förhållande till 1970. Antalet anställda i koncernen under 1971 utgjorde 4 362 (4 280).

Svenska Industrietablerings AB

Svenska Industrietablerings AB (Svetab) har till uppgift att skapa nya arbetstillfällen inom olika stödområden. Detta sker genom att Svetab engagerar sig som ägare i nystartade företag eller går in i befintliga företag och medverkar till expansion. Den investeringsverksamhet Svetab bedriver skall vara lönsam. Underskott i samband med startandet av nya företag är emellertid oundvikliga och lönsamhetskravet måste därför ses i ett mera långsiktigt perspektiv. Svetabs framtida överskott avses att användas för ytterligare investeringar i utbyggnader och nyetableringar.

Byggmaterialgrupp

Uppbyggnaden av Svetabs byggmaterialgrupp har fortsatt. De tre tillverkningsenheterna inom gruppen har sammanförts i ett koncernledningsbolag, AB Standardsnickerier. Marknadsföringen har samordnats genom Cento Gruppen AB. Detta företag ägs tillsammans med Svenska Cellulosa AB (SCA). Cento Gruppen AB marknadsför även detta företags byggmaterialprodukter.

Vidare är program för rationalisering av de olika tillverkningsenheterna under genomförande. Tillverkning finns på tre platser: i Bjurträsket (produktion av fönster) samt i Kramfors och i Kalmar (båda med inredningssnickerier på programmet). De vidtagna åtgärderna innebar ökad kapacitet. Då man ej kunde finna avsättning för denna högre produktion, betydde detta personalreduceringar med ca 100 personer. Medeltalet anställda under året i byggmaterialföretagen var 550 personer.

Företag för mattor

Under året har planerna för Nylands Mattfabrik vuxit fram i detalj. Även detta företag, som skall tillverka heltäckningsmattor, ingår i Svetabs byggmaterialgrupp.

Byggandet av fabriken började strax efter årsskiftet 1971/72 och produktionsstarten beräknas ske i början av 1973.

Träverktyg

Nordtool AB, som ägs tillsammans med Sandvikens Jernverks AB, startades för tillverkning av träbearbetningsverktyg och speciellt en vändskärskutter med skär av hårdmetall. Företaget har utvecklats plan-

enligt. Det innebär att fabrikslokaler färdigstälts i Öjebyn utanför Piteå och att produktionen har börjat. Marknadsföringen av vändskärskuttern har, genom Sandvikens Jernverk, kommit igång såväl i Sverige som i vissa länder på exportmarknaden.

Expansivt sjukvårdsföretag

AB Förbandsmaterial i Partille är ett grossistföretag för sjukvårdsartiklar. Sedan Svetab övertog företaget 1969 har en fortsatt positiv lönsamhetsutveckling ägt rum.

Ytterligare arbetstillfällen i Piteå

Utredning har gjorts avseende ett engagemang i Kryotherm AB och Svetab har gått in som aktieägare i detta företag från och med början av 1972. Företaget, som ligger i Piteå, tillverkar värmeåtervinningsaggregat för uppvärmning, kylning och ventilation. Anledningen till Svetabs engagemang är att företaget bedöms ha utvecklingsmöjligheter med ytterligare arbetstillfällen som följd.

Resultat

Vid årsskiftet 1971/72 arbetade ca 685 personer inom Svetabs hel- eller delägda bolag. Svetabgruppen består av fyra dotterbolag och tre bolag, där Svetab har en minoritetsandel. Gruppens resultat före dispositioner och skatter innebar en förlust på 15,6 milj. kr.

I moderbolaget arbetade vid årsskiftet 10 personer. Verksamhetsåret har främst präglats av konsolidering av tidigare investeringar samt utredning av planerade engagemang.

Nyckelhus AB

Nyckelhus AB marknadsför egna elementsystem baserade på trästommar för markbostäder. Företaget har eget arkitekt- och konstruktionskontor. Tillverkning av trästommar och viss inredning sker vid Kriminalvårdsstyrelsens anläggningar. Grupphus uppföres huvudsakligen av Kriminalvårdsstyrelsens byggande avdelningar.

Ökad omsättning

Omsättningen har under året stigit med 20 % till 14,4 milj. kr. Den inneliggande orderstocken uppgår till ca 21 milj. kr. Antalet anställda var vid årsskiftet 74.

De rådande kreditrestriktionerna och de utdragna avtalsförhandlingarna dämpade efterfrågan på markbostäder. Under årets senare del kunde en viss återhämtning skönjas.

Resultat

Årets resultat gav ett underskott på 450 000 kr., som täckts genom koncernbidrag.

AB Svensk Torvförädling

Högre omsättning

Försäljningen av frästorv (Kronmull) och vanlig torv (Trädgårdstorv) ökade med ca 20 % jämfört med 1970. Tillverkningen av torvråvara hämmades emellertid av regn vid ogynnsam tidpunkt. Försäljningen 1972 kan därför inte öka lika kraftigt som 1971.

Den inhemska konkurrenssituationen har i stort sett varit oförändrad. En mindre prishöjning har dock kunnat genomföras. Konkurrensen på en del exportmarknader har ökat och därför förutses en minskad export 1972.

Produktutvecklingsarbetet har fortsatt efter tidigare uppgjorda planer. Under året har framför allt Torvbolagets specialjord för lökdrivning fått en mycket omfattande användning. De flesta tulpaner, som odlats i Sverige och Danmark, har vuxit i lökmull från Sösdala.

Minskad investering

1971 har investeringsmässigt sett varit ett mellanår. Investeringarna uppgick endast till ca 50 000 kr., medan de för 1972 är planerade uppgå till mer än 600 000 kr. Likviditeten har förbättrats avsevärt under året. Likvida medel uppgick den 31.12.1971 till 800 000 kr.

Bättre resultat

Tack vare ökad försäljning, framför allt av förädlade produkter, samt rationaliseringsåtgärder, har de ökade lönekostnaderna kunnat kompenseras. Årets resultat efter planenliga avskrivningar och före dispositioner och skatter blev 308.000 kr. mot 18.000 1970. Antalet anställda under året har i genomsnitt varit 66.

Svenska Tobaks AB

Tobaksbolagets export av piptobak till den amerikanska marknaden fördubblades under 1971 jämfört med föregående år och är nu större än hela den svenska konsumtionen. Även bolagets dotterbolag i Holland har haft en gynnsam utveckling. Koncernomsättningen ökade med 10 milj. kr. till 415 milj. kr.

På hemmamarknaden bidrog konjunkturedgången till att konsumtionen av cigaretter, cigarrer och cigariller samt piptobak sjönk. Denna minskning kompenserades mer än väl av exportframgångarna. Moderbolagets omsättning steg med knappt 2 % i förhållande till 1970 och blev 381 milj. kr.

Bolaget sålde under 1971 ca 9,5 miljarder cigaretter, vilket innebär en minskning med 2,4 % jämfört med föregående år. En under året lanserad cigarett med mycket låga halter av tjära och nikotin, märket Blend, uppnådde betydande framgångar.

En kraftig nedgång drabbade under året cigarr- och cigarillsektorn, som sjönk med hela 12 % till 270 milj. st. Nedgången beror i stor utsträckning på konjunkturdämpningen, men följer också ett internationellt mönster.

Bolagets försäljning av piptobak sjönk med 4 % till ca 1 350 ton. Snuset ökade däremot med 5 % till drygt 2 600 ton och tuggtobaken med omkring 4 % till 15 ton.

Växande export av piptobak

Exporten av piptobak uppgick i runt tal till 1 800 ton. Nya marknader för piptobak har öppnats och andra håller på att undersökas.

Den snabbt växande exporten av piptobak ställer ökade krav på produktionskapaciteten. Ombyggnader har genomförts vid piptobaksfabriken i Arvika. Vid årsskiftet 1971/72 togs lokaler i bruk vid fabriken i Härnösand för tillverkning av piptobak.

Beslut har fattats att successivt flytta den nuvarande cigaretttillverkningen i Härnösand till Malmö. Härnösandsfabriken blir då en ren piptobaksfabrik. Omdisponeringen beräknas vara genomförd i slutet av 1973 och investeringarna beräknas uppgå till totalt ca 15 milj. kr.

Fördjupad företagsdemokrati

Medelantalet anställda var under 2 030.

Försöksverksamheten med fördjupad företagsdemokrati vid bolagets olika fabriker och avdelningar har fortsatt och resulterat i nya samsarbetsformer bl. a. delvis självstyrande grupper. Vid utvärdering av mera

avancerade försök har man konstaterat en viss produktivitetsökning och en känsla av större arbetstillfredsställelse. Försöken synes emellertid ha lett till viss stress.

Reklam

Ifråga om tobaksreklam uppstod en ny situation sedan lagen om otillbörlig marknadsföring trätt i kraft den 1 januari 1971. Efter beslut i marknadsrådet har långtgående inskränkningar skett i möjligheterna att använda bilder i cigarrettreklamen.

Resultat

Före bokslutsdispositioner och skatter uppgår resultatet för 1971 till knappt 108 milj. kr., vilket innebär en nedgång i förhållande till 1970 med 5 milj. kr. Högre materialpriser och andra kostnadsökningar främst på lönesidan har endast delvis kunnat kompenseras genom ökad försäljning och rationaliseringar.

Bland årets bokslutsdispositioner märks främst en avsättning till investeringsfonden av 10 milj. kr. och ett koncernbidrag av 50 milj. kr. Koncernbidraget utgår till Statsföretag AB och är 8 milj. kr. högre än 1970.

Prognos för 1972

Tobaksbolagets omsättning för 1972 beräknas uppgå till ca 400 milj. kr., vilket innebär en ökning med 5 % jämfört med 1971. Ökningen hänför sig främst till exporten av piptobak. Den volymmässiga försäljningen av egna produkter i Sverige beräknas bli i stort sett oförändrad för samtliga varuslag utom gruppen cigariller och cigarrer, för vilken en fortsatt tillbakagång förutses.

Under förutsättning att försäljningsprognosen slår in, väntas resultatet före bokslutsdispositioner och skatter öka under 1972 med ca 7 milj. kr. till ca 110 milj. kr.

Sveriges Centrala Restaurang AB

Sveriges Centrala Restaurang AB är moderbolag för SARA, ÖSARA, SKAR, VARA och BARA. Företaget är Skandinavians största hotell- och restaurangkedja med 156 restauranger, varav 54 i kombination med hotell. Omsättningen under 1971 var 358 milj. kr. (356 år 1970) och antalet anställda 6 500 (6 900).

Svag konjunktur 1971

Den allmänna konjunktursvackan under 1971 medförde en minskning av försäljningsvolymen för hotell- och restaurangbranschen. Företagens möjligheter till prisjusteringar har på grund av prisstoppet varit starkt begränsade. Detta i förening med väsentligt högre lönekostnader har inneburit en betydande försämring av lönsamheten. Resultatutvecklingen har vidare bl. a. påverkats av den långvariga tågstrejken, som medförde avbeställningar av konferenser, kongresser och kurser.

Prisstoppets mycket allvarliga ekonomiska konsekvenser för Restaurangbolaget bör särskilt understrykas. Sålunda fanns redan före halvårsskiftet en ackumulerad priseftersläpning, som motsvarade totalt ca 7 milj. kr. Denna kunde, trots vissa dispenser, aldrig inhämtas. En försämring av intäkts-kostnadsrelationen, motsvarande ca 1 milj. kr. per månad, föreligger också. Prisstoppet kommer även att få en betydande negativ effekt 1972.

Strukturrationalisering

Restaurangbolagen arbetar sedan många år med övergång till större och därmed mer lönsamma enheter. Denna omstrukturering har intensifierats under 1971.

Strukturförändringen har under den senaste treårsperioden berört ett 40-tal företag inom koncernen.

SARA

Antalet rum vid Amaranten Hotel, Stockholm, har nu ökats med 150 till 360. I Uppsala har nya Hotell Gillet tillkommit med 170 rum. En restaurang har öppnats och sex har nedlagts.

ÖSARA

Standard Hotell i Norrköping har restaurerats. Nybyggnad pågår av hotell Witt i Kalmar. Två restauranger har nedlagts.

SKAR

Grand Hotell i Lund har övertagits. Två restauranger har nedlagts.

VARA

En restaurang har nedlagts och två har tillkommit. Byggnad och projektering pågår i Göteborg av storhotellen Europa och Sjöfartshotellet samt i Borås av Grand Hotell.

BARA

Grand Hotell i Falun övertogs vid årsskiftet 1971/72.

Omsättning och resultat

Omsättningen för koncernen ökade från 356 till 358 milj. kr. Resultatet före bokslutsdispositioner och skatter utvisade en förlust på 7,4 milj. kr. (3,7). Efter återförda avskrivningar och upplösning av lagerreserv redovisas en nettovinst på 0,03 milj. kr.

Företagsdemokratiskt utvecklingsarbete

En samrådsgrupp för fördjupad företagsdemokrati har, i likhet med 1970, arbetat inom VARA-bolaget.

Framtidsbedömning

För en företagsgrupp av Restaurangbolagets typ kan den kraftiga löne- och kostnadsutvecklingen främst balanseras genom övergång till större men relativt sett mindre personalkrävande enheter. Med hänsyn till personalkostnaderna bedömes förutsättningarna för bästa lönsamhet föreligga för större kombinerade hotell- och restaurangföretag. Det starkt ökande inslaget av moderna storhotell inom koncernen och det successiva nedläggandet av mindre restauranger innebär en betydande förbättring av koncernens marknads- och lönsamhetsförutsättningar.

Med hänsyn till att den allmänna konjunkturförbättringen befaras gå tämligen långsamt, blir bedömningen för 1972 något pessimistisk.

AB Kabi

Försäljningsutveckling

Kabigruppens fakturerade försäljning uppgick 1971 till 124,1 milj. kr., vilket innebar en ökning med 6 milj. kr. jämfört med 1970. Detta motsvarar en försäljningsökning på 5,5 %. Den budgeterade försäljningsökningen var 9,7 %. Läkemedelsrörelsen inklusive kliniska reagens uppvisar främst på grund av vissa numera övervunna kvalitetsproblem med gammaglobulin en försäljningsökning med endast ca 2,0 milj. kr. eller 2,0 %.

På svenska marknaden har försäljningsökningen blivit 2,2 milj. kr. eller 3,6 %.

På exportmarknaderna har inom läkemedelsrörelsen noterats en försäljningsminskning på 0,3 milj. kr. eller 0,8 %. Denna utveckling, som får ses mot bakgrund av en uppgång på ca 34 % föregående år, beror även på en fortsatt överproduktion i världen av penicillin.

Vissa av koncernens utländska dotterbolag har kunnat öka sin försäljning i betydande omfattning, totalt 23 %.

Den kemisk-tekniska rörelsen, som bedrivs av koncernens dotterbo-

lag, AB Grummebolagen, har under året visat en starkt positiv försäljningsutveckling. Försäljningen har sålunda ökat med 24 %. Den kemisk-tekniska rörelsens bidrag till koncernens gemensamma resultat har därmed blivit betydande.

Produkter

En av läkemedelsrörelsens huvudprodukter på blodområdet — albumin — har under året visat en 16-procentig ökning. Hela efterfrågan har dock inte kunnat täckas på grund av vissa kapacitetsbrister och produktionsstörningar. Den farmaceutiska fabrik, som byggs i Stockholm och beräknas vara klar vid årsskiftet 1972/73, kommer dock att ge ett betydande kapacitetstillskott.

Koncernens forskningsverksamhet har under året lett till introduktion av ett nytt preparat av stor betydelse — humant tillväxthormon (Crescormon). Preparatet är i första hand avsett för behandling av den vanligaste formen av dvärgväxt och har en vidsträckt internationell marknad.

Kabikinas, ett blodproppsupplösande preparat, har i enlighet med prognoserna ökat med ca 60 %. Preparatet väntas under 1972 öka kraftigt på flera betydande marknader.

Cyklokapron, ett blödningshämmande preparat, har uppnått ett gott resultat tack vare en intensifierad informationsinsats. En betydande ökning i försäljningen har budgeterats för 1972.

Kostnadsutveckling

Löne- och råvarukostnaderna i produktionen ökade påtagligt under året. Dessa kunde inte i nämnvärd grad kompenseras genom prishöjningar.

Antalet anställda utgjorde i medeltal under året totalt 1 058 (347 arbetare och 711 tjänstemän). Detta innebär en ökning med 42 personer.

Forskning

De direkta driftskostnaderna för forskning har utgjort 12,4 milj. kr., vilket innebär en ökning med 16 % jämfört med föregående år.

Investeringar

Årets största enskilda investeringsobjekt har utgjorts av vissa kostnader för den nya farmaceutiska fabriken i Stockholm, som svarade för ca 4 milj. kr. av totalinvesteringar på 12,5 milj. kr.

Resultat

Koncernens resultat uppgick före dispositioner och skatter till 9 milj. kr. (föregående kalenderår till 10 milj. kr.).

Prognos

1972 års budget bygger på förutsättningen, att den under tidigare år starkt stigande exportförsäljningen åter skall visa en positiv tendens samt att den svenska läkemedelsförsäljningen skall återtaga den höga ökningstakt som rådde 1969/70. Detta torde medföra en återgång till 1970 års resultatnivå.

Bolaget har i januari 1972, under medverkan av Statsföretag AB, förvärvat AB Vitrum och ACO Läkemedel av Apoteksbolaget AB för en total köpeskilling av ca 45 milj. kr. På grund härav kommer styrelsen att föreslå en ökning av AB Kabis aktiekapital.

Ceaverken AB

I prognosen för 1971 förutsågs ett gott år för Ceaverken. Verksamhetsåret har också motsvarat förväntningarna. Den snabba utvecklingen fortsatte och försäljningen nådde nya toppsiffror. Faktureringen uppgick till 33,1 milj. kr. (21,8 år 1970) och har således ökat under året med 52 %. Utlandsförsäljningen svarade med 63 % för den största ökningen. Av den totala röntgenfilmproduktionen har tre fjärdedelar exporterats. Den kraftiga ökningen av produktionen, en fördubbling under de två senaste åren, har möjliggjorts av de år 1970 påbörjade tekniska och organisatoriska förändringarna. Även produktionen av ID-kort har ökat kraftigt.

Investeringar

För att utöka bolagets produktionskapacitet samt för fortsatt rationalisering av tillverkningen har ett omfattande investeringsprogram beslutats. Kostnaden uppgår totalt till ca 12 milj. kr. Investeringsprogrammet kommer att slutföras under åren 1972/73, men huvuddelen belastar 1972 med ca 8 milj. kr. Under 1971 uppgick investeringarna till 1,8 milj. kr. (2,9).

Personal

1971 har kännetecknats av viss brist på kvalificerad arbetskraft. Personalstyrkan uppgick vid årsskiftet till 258 (190) och försäljningsvärdet per anställd har stigit från 127 000 till 143 000 kr. eller med 12,6 %.

Resultat och likviditet

Den stora volym- och försäljningsökningen medförde en ökning av rörelseöverskottet före kapitalkostnader och skatter med 31,5 % till 3,3 milj. kr.

För finansiering av bolagets investeringsprogram har ett inteckningslån på 7,5 milj. kr. beviljats.

Prognos för 1972

Det aktuella investeringsprogrammet väntas lämna full avkastning först under andra hälften av 1973.

Exportförsäljningens kraftiga ökning beräknas fortsätta även under 1972.

Stigtex AB**Marknadssituation**

Marknadssituationen för Stigtex AB förbättrades successivt under senare delen av verksamhetsåret efter att under den första ha varit mindre god. Inneliggande orderstock var vid årets slut avsevärt större än vid dess början, och försäljningen visar klara tendenser att öka under 1972.

Produktion

Produktionen, som till största delen är baserad på tillverkning av garn till möbeltyger och gardiner, har på grund av marknadssituationen inte kunnat upprätthållas i full utsträckning.

Bolaget skall under 1972 taga upp en ny verksamhetsgren inom färgningsområdet. Avtal har träffats om anskaffning av en s. k. "space-dyeing"-anläggning. Man planerar att starta produktionen inom detta område under tredje kvartalet 1972.

Antalet anställda har under året uppgått till 146 personer.

Resultat

Bolagets omsättning uppgick till 11,2 milj. kr. varav 1,8 milj. kr. på export. Resultatet före bokslutsdispositioner och skatter var 23 000 kr.

Svenska Reproduktions AB

Svenska Reproduktions AB (SRA) bildades 1913 under namnet Statens Reproduktionsanstalt med uppgift att tillgodose ämbetsverkens behov av trycksaker och förlagsservice. Efter bolagsbildningen 1962 är SRA moderföretag för ett antal enheter med grafisk och kartografisk tillverkning samt förlagsrörelse.

Konkurrensen på den svenska trycksaksmarknaden är hård och det allmänna konjunkturläget har medfört en betydande överkapacitet inom den grafiska branschen.

Samverkan mellan grafiska företag

Beslut har fattats om samordning av SRA:s och Allmänna Förlagets (ALLF) distributionsverksamhet på förlagsområdet. På produktionssidan är emellertid bilden mera splittrad för den grafiska industrin inom den statliga sektorn. Det finns stora möjligheter att eliminera dubblerad verksamhet mellan aktiebolag, affärsverk och ämbetsverk. SRA-gruppens fortsatta tekniska och kommersiella utveckling styrs i viss utsträckning av hur samordnings- och rationaliseringsåtgärder utvecklas när det gäller den statliga sektorns grafiska industri.

Resultat

Gruppens omsättning var 1971 35,0 milj. kr. (35,2) och resultatet före dispositioner och skatter —0,4 milj. kr. (3,6). Koncernbidrag har erhållits från Statsföretag AB med 1,3 milj. kr. Föregående år lämnade SRA koncernbidrag till Statsföretag med 2,1 milj. kr.

AB Allmänna Förlaget

Huvuduppgiften för Allmänna Förlaget (ALLF) är att samordna produktion och marknadsföring av det statliga trycket.

Företagets uppbyggnadsskede, som påbörjades 1969, kan nu i stort sett anses vara avslutat.

Serviceproduktion av trycksaker

Förlagets största verksamhetsgren är serviceproduktion av trycksaker för statliga myndigheter och institutioner. Omsättningen för denna verksamhet uppgick under 1971 till 53 milj. kr. mot 64 milj. kr. 1970, en skillnad som förklaras av att valsedelstryck det året ingick i arbetet.

Förlagsverksamhet

Förlaget ger ut böcker dels på eget initiativ, dels till följd av initiativ från myndigheterna. Den sistnämnda förlagsproduktionen omfattar ett relativt litet antal titlar, som man beräknar skall kunna säljas i så stora upplagor att de är självbärande. Strävan är att kunna åtaga sig allt fler produkter av denna typ.

Personal

Antalet anställda var vid 1971 års utgång 120 personer, en minskning med 12. Minskningen har skett genom naturlig avgång.

Resultat 1971

Den totala försäljningen uppgick under året till 62 milj. kr. varav 53 avser serviceproduktion. Förlags- och kommissionsförsäljning uppgick alltså till ca 8,5 milj. kr. Genom att statliga myndigheter och institutioner författningsenligt är skyldiga att anlita ALLF intar förlaget en särställning. Företagets likviditet har under hela verksamhetsåret varit god.

Inför 1972

Lågkonjunkturen inom den grafiska branschen antas fortsätta även under 1972. Branschen kännetecknas av en mycket stark strukturomvandling och teknisk utveckling.

1971 fattades beslut om att ALLF:s distributionsverksamhet skall överföras till Svenska Reproduktions AB (SRA) under 1972.

Totalt räknar förlaget med en måttlig omsättningsökning under 1972.

Allmänna Bevaknings AB

Allmänna Bevaknings AB (ABAB) ökade under 1971 omsättningen från 23,2 till 29,5 milj. kr. Ökningen hänför sig främst till ambassad- och tillsynsbevakning.

Bevakningsverksamheten i Göteborg har utvecklats gynnsamt.

Installationsverksamheten har i det närmaste fördubblats. Detta bedöms ha samband med den fortlöpande tekniska rationaliseringen av bevakningen.

Trots förskjutningen mot en kombination av teknisk och personell bevakning har marknaden ökat totalt, vilket torde bero på ett ökat behov av skydd.

Investeringar

Under 1971 förvärvades kontorsfastigheten Sibyllegatan 17. I övrigt har investeringarna i huvudsak omfattat inköp av bilar, drifts- och kontorsinventarier. Beslut har fattats om investering i en ny ledningscentral för Göteborgsfilialen. Denna skall tagas i drift under 1972.

Personal

Den fast anställda personalen har ökat med 91 personer till 601, varav 44 i Göteborg. Även den extra personalen har ökat i antal. Bolagets utbildningsverksamhet har omfattat såväl yrkeskurser som kurser i företagsdemokrati för företagsnämndsledamöter.

Resultat

Resultatet har ej blivit det förväntade, främst beroende på exceptionella, ej förutsedda personalkostnader, som dock inte bedöms påverka resultatet 1972. Genom förvärvet av ovannämnda fastighet uppstod en tillfällig likviditetsförsämring, som emellertid elimineras under 1972.

Under 1972 kommer de påbörjade rationaliserings- och investeringsprogrammen att fortsätta i såväl Stockholm som Göteborg.

BS Konsult AB

BS Konsult AB bedriver konsultverksamhet inom byggnadsområdet. Verksamheten är inriktad på utredningsarbete, lokalprogrammering, projektering av byggnader och inredning, upphandling, projektledning, byggleddning och kontroll av byggnadsobjekt. Företaget har nu resurser att genomföra totaluppdrag avseende såväl hela byggprocessen som en eller flera delar av den, alltefter uppdragets karaktär. Större delen av företagets resurser har under året tagits i anspråk för projekterings- och utvecklingsuppdrag för Byggnadsstyrelsens räkning. Det har varit inom sektorerna förvaltning, industri, undervisning och laboratorieverksamhet.

Satsning på utvecklingsarbete

Företaget har, genom ett flertal uppdrag och utvecklingsprojekt, ägnat stort intresse åt metoder för lokalprogrammering samt upprättande av general- och utbyggnadsplaner för anläggningar. BS Konsult avser att under kommande år satsa betydande utvecklingsresurser på områden som arbetsmiljö samt drift och underhåll av byggnader.

Man siktar på att tidigt i planeringsprocessen skapa förutsättningar för en mera effektiv planläggning när det gäller frågor av denna typ.

Varierande typer av projekt

Bland de projekt, som är under arbete för Byggnadsstyrelsen, kan nämnas nybyggnader för Rikspolisstyrelsen och Stockholms-polisen, Veterinärhögskolan, Lärarhögskolan i Uppsala m. fl. Andra uppdragsgivare är Asca-Atom, Sveriges Riksbank, Svenska Lagerhus AB, Sigtuna kommun. Bland uppdragen ingår industribyggnader för Svetab och Statsföretag.

Långsammare expansion

Den kraftiga expansion företaget haft under tidigare år har nu mattats. Detta beror dels på att planerade verksamhetsgrenar byggts ut, dels på den svaga konjunktur, som även byggnadsområdet drabbats av.

Bolagets omsättning var under 1971 8,9 milj. kr. jämfört med 8,4 milj. kr. 1970. Resultatet före skatter var 89 000 kr. (81 000).

Svenska Utvecklings AB

Under Utvecklingsbolagets tredje räkenskapsår — det andra inom Statsföretagsgruppen — koncentrerades verksamheten på redan igångsatta projekt i enlighet med de riktlinjer som tidigare antagits av bolagets styrelse och Statsföretag AB. Begränsade investeringar i nya projekt och betydligt utvidgad uppdragsverksamhet har kännetecknat denna inriktning. Intäkter från de projekt bolaget satt igång har ännu inte influtit i någon större omfattning. Inom företaget tillämpade principer för reserveringar och avskrivningar medförde en avsevärd belastning på årets resultat. Detta innebar en förlust även 1971, men avsevärt lägre än föregående år.

Resultat

Omsättningen för koncernen uppgick 1971 till 18 milj. kr. Överskottet före räntor och avskrivningar blev 0,1 milj. kr. Resultatet före dispositioner och skatter redovisar en förlust med 3,6 milj. kr. (5,4). Resultatet har belastats med 0,7 milj. kr. för insatser inom miljövärdsektorn.

Antalet anställda inom moderbolaget uppgick till 55 personer. I dotterbolagen var samtidigt antalet anställda 130 och i närstående företag 840.

Orderstocken i koncernen var vid utgången av 1971 ca 95 milj. kr.

Ändrade ägarförhållanden

I enlighet med riksdagsbeslut hösten 1971 övertogs aktierna i Svenska Utvecklings AB den 1 januari 1972 av staten (Industridepartementet), varefter aktiekapitalet höjdes med 8 milj. kr. till 25,5 milj. kr. Bolagets ursprungliga målsättning skall bibehållas liksom ett fortsatt nära samarbete med Statsföretag AB.

För 1972 väntas väsentligt ökade intäkter tack vare att flera projekt når exploateringsstadiet. Investeringar i helt nya projekt avses även detta år bli ganska begränsade.

Med hänsyn till att koncernbidrag i fortsättningen ej utgår samt att avskrivnings- och reservationsbehoven ökar, förutses även för 1972 en förlust, men dock något minskad. För 1973 beräknas resultatet kunna bli positivt.

Linson Instrument AB

I september 1969 förvärvades Linson Instrument AB via SMT Machine Company AB av Förenade Fabriksverken (FFV). Företaget var ca 15 år gammalt och arbetade då med utveckling och tillverkning av

medicinska analysinstrument. Sedan 1970 ingår det i en samarbetsgrupp om tre företag, där Linson svarar för produktutveckling. Telub AB, Växjö, för produktion och AB Lars Ljungberg & Co, Stockholm, för marknadsföring av Linson-produkterna. 80 % av produktionen exporteras. Marknaden för medicinska analysinstrument är snabbt växande. Planerna för företagets produktutvecklingsverksamhet siktar till en femdubbling av omsättningen under perioden 1970—1975.

Resultat

Faktureringen av Linsonprodukter 1971 uppgick till 2,8 milj. kr. Lågkonjunktur och vikande marknader har drabbat företaget hårdare än väntat.

Bedömning av 1972

Faktureringen förväntas åter komma i nivå med den långsiktiga ökningstrend som gällande femårsplan förutsätter.

Antalet anställda uppgick under året till 21.

Svenska Lagerhus AB

Lagerhus AB äger och förvaltar lagerhus, lagrar spannmål, frö, fodermedel etc. Bolaget åtar sig särskilda uppgifter som t. ex. beredskapslagring av brödsäd och oljekraftfoder. Primärt skall bolaget förvalta lagerhusen i Tomelilla, Klagstorp, Eslöv, Åstorp, Hallsberg och Linköping.

Fler lagerhus

Under året har två nya lagerhus tagits i bruk. Bolaget har också på grund av efterfrågan fått lagra i hyrda lokaler. Antalet anställda har under året varit 27. Omsättningen under 1971 uppgick till 2,6 milj. kr. Resultatet före bokslutsdispositioner och skatter var 36 000 kr.

Under 1972 förväntas bolagets behov av hyrda lokaler minska. Resultatet under 1972 beräknas bli oförändrat jämfört med 1971.

Devac AB

I slutet av 1970 förvärvade Statsföretag AB aktierna i Devac AB från bl. a. Styrelsen för Teknisk Utveckling. Förutsättningen för förvärvet var att ett försäljningssamarbete skulle kunna etableras med något annat företag i branschen. Denna förutsättning har dock ej kunnat infrias.

Samtidigt som styrelsen för Devac beslöt undersöka möjligheterna att sälja bolaget, meddelade ingenjör Östen Åström att han önskade förvärva aktierna i företaget. Överlåtelsen skedde därefter den 29 februari 1972.

Resultat

Verksamheten för 1971 gav före bokslutsdispositioner och skatter ett underskott av 1,4 milj. kr.

SID

Swedish Industrial Development Corporation (SID) har under 1971 arbetat med att till Sverige överföra nya produkter och ny teknologi från amerikansk industri. SID har även bistått moderbolagen med marknadsundersökningar och planering av marknadsföring i USA.

Ett nytt dotterbolag bildades under året för ett av moderföretagen. Medlemmar av SID:s ledning ingår nu i styrelserna för tre av moderföretagens amerikanska dotterbolag, som startats sedan SID inledde sin verksamhet.

Licensförsäljning

Licensförhandlingar pågår avseende amerikanska produkter, metoder och system för moderföretagen. Förhandlingar pågår även avseende licensering av teknik från Sverige till amerikanska företag. Under 1972 kommer SID att för moderföretagens räkning starta 1—2 nya amerikanska bolag. Från och med årsskiftet 1971/72 övertog Statsföretag AB aktierna i SID från Kooperativa Förbundet, Svenska Utvecklings AB och Projections. Syftet är att SID, i större utsträckning än tidigare, skall kunna koncentrera sin verksamhet inom områden av särskilt intresse för Statsföretagsgruppen.

Svenska Skifferolje AB

Under 1971 har avvecklingen av bolagets och dess dotterbolags kvarvarande verksamhet fortsatt. Nettokostnaderna för avvecklingsarbetet uppgick under år 1971 till 0,5 milj. kr.

Avvecklingskostnaderna har finansierats med inkomster från några av aktieinnehaven i främmande bolag.

Rationell Planering AB

Efter en noggrann analys under slutet av år 1970 beslöt styrelsen för Rationell Planering den 8 december 1970 att föreslå ägaren, Statsföretag AB, avveckling av bolaget.

Redan i februari 1971 hade större delen av de anställda inom bolaget beretts nya anställningar, främst inom BS Konsult AB och Statskonsult

AB. De återstående sex anställda hade till uppgift att avveckla resterande engagemang. Arbetet härmed var avslutat vid mitten av året. De anställda hade då funnit anställningar vid andra företag eller startat egen konsultverksamhet.

Verksamheten

Omsättningen under detta sista verksamhetsår uppgick till 267 000 kr. På grund av avvecklingskostnaderna uppgick förlusten till 998 000 kr., vilket täcktes genom koncernbidrag från moderbolaget.

Detta svarar mot den kalkyl, som framgick av årsredovisningen 1970 för Statsföretag AB.

Statsföretagsgruppen — balansräkning 31/12 1971

	Milj. kr.	Förändring från före- gående år
Tillgångar		
<i>Omsättningstillgångar</i>		
Kassa och bankmedel	409,9	+ 4,3
Kortfristiga fordringar	1 999,2	+ 203,6
Varulager (not 1)	1 279,8	+ 113,6
<i>Investeringskonto hos Sveriges Riksbank</i>	9,3	(10,9)
<i>Anläggningstillgångar</i>		
Aktier och andelar	57,8	+ 2,5
Långfristiga fordringar	200,7	(23,7)
Fastigheter, maskiner och inventarier (not 2)	2 765,0	+ 347,5
Goodwill (not 3)	11,2	(7,2)
Summa tillgångar	6 732,9	+ 629,7
Skulder och eget kapital		
<i>Kortfristiga skulder</i>		
Bankskulder	130,4	(244,6)
Leverantörsskulder	419,4	(12,7)
Övriga kortfristiga skulder	1 187,8	+ 113,6
<i>Långfristiga skulder</i>		
Obligationslån	327,1	+ 36,9
Övriga långfristiga lån (not 4)	1 513,9	+ 676,5
Avsatt till pensioner	220,4	+ 11,1
<i>Särskilda avsättningar</i>		
Allmän varulagerreserv (not 5)	391,0	+ 20,2
Lagerinvesteringskonton	29,1	+ 14,0
Investeringsfonder	32,2	(19,4)
<i>Värdereglering för investeringar i dotterbolag</i>	183,5	+ 45,9
<i>Minoritetsintressen i eget kapital (not 6)</i>	94,9	(24,3)
<i>Eget kapital</i>		
Aktiekapital	1 400,0	—
Bundna reserver	568,1	+ 7,7
Koncernreserv	2,4	+ 0,7
Disponibla medel (not 7)	224,8	+ 7,0
Årets resultat	7,9	(2,9)
Summa eget kapital	2 203,2	+ 12,5
Summa skulder och eget kapital	6 732,9	+ 629,7
Villkorlig skuld till Svenska staten	115,0	—
Ställda panter	2 259,1	+ 609,3
Övriga ansvarsförbindelser	310,1	+ 89,7

Statsföretagsgruppen — resultaträkning 1971

	Milj. kr.	Förändring från före- gående år
Försäljningsintäkter (not 8)	3 947,1	+ 354,9
Tillverknings-, försäljnings- och administrationskostnader	3 469,0	+ 469,0
<i>Återstår</i>	478,1	(114,1)
Avskrivningar enligt plan (not 9)	299,8	+ 13,3
<i>Rörelseresultat efter avskrivningar</i>	178,3	(127,4)
Finansiella intäkter		
räntor	111,2	
övriga	<u>1,8</u>	÷ 5,5
Finansiella kostnader		
räntor	123,3	
kursförluster m m	<u>10,2</u>	+ 20,2
<i>Återstår</i>	157,8	(142,1)
Extraordinära intäkter och kostnader (not 10)	35,3	+ 66,7
<i>Resultat före disposition och skatter</i>	193,1	(75,4)
Avsättningar till allmän varulager- reserv	(20,2)	+ 33,0
Extra avskrivningar utöver plan- enliga	(18,2)	(63,2)
Övriga dispositioner, netto	<u>(39,5)</u>	+ 13,2
	115,2	(58,3)
Skatter	111,5	(65,3)
	3,7	÷ 7,0
Minoritetsandelar i årets resultat (not 11)	4,2	(9,9)
Årets resultat	7,9	(2,9)

Bokslutskommentarer

Koncernens resultat- och balansräkningar, sidorna 45—46, samt den inledande översikten över koncernens verksamhet, sidorna 3—12, utgör en del av Statsföretags årsredovisning. Koncernbokslutet bygger på redovisningshandlingar per den 31 december 1971 från samtliga dotterbolag, varmed menas de bolag där Statsföretag äger 50 % av aktierna eller mer. De tillsammans med Coronaverken under 1971 bildade bolagen — Staros AB och Vilhelmina Plast AB — i vilka Statsföretag äger 50 % av aktierna ingår ej i koncernredovisningen då resultatet under 1971 tillföres tidigare ägare.

Koncernbokslutet har upprättats enligt den s. k. förvärvsmetoden (past equity). För flera av koncernbolagen, och i första hand för dem där Statsföretags aktievärden nedskrivits, framkommer ett överskott (övervärde). I överensstämmelse med allmänt vedertagna försiktighetsprinciper i balansvärderingen, har dessa övervärden tillförts ett särskilt värdereregleringskonto.

Balansräkningen

1. Varulager

Varulagret redovisas till det lägsta av anskaffnings- respektive återanskaffningsvärdet, som efter avdrag för inkurans ej heller översteg varornas försäljningsvärde efter avdrag för försäljningskostnader.

	1971	1970
	milj. kr.	milj. kr.
Bruttolager	1 318,6	1 189,6
Inkuransreserv	38,8	23,4
Balansräkningens värde	1 279,8	1 166,2

Reducerade leveransprogram på grund av konjunkturedgången innebar stora lagerökningar hos LKAB och Assi med tillsammans ca 120 milj. kr.

2. Anläggningar

(Milj. kr.)	Anskaffn- kostn.	Ackumul. avskrivn.	Netto värde
Fastigheter	2 634,0	1 221,0	1 413,0
Maskiner och inventarier	2 447,0	1 909,1	537,9
Pågående nyanläggningar	600,9	20,9	580,0
Övrigt	287,2	53,1	234,1
Summa	5 969,1	3 204,1	2 765,0

Brandförsäkringsvärdena var vid årsskiftet för byggnader, maskiner och inventarier ca 3 800 milj. kr. Aktierna i AB Kabi förvärvades till ett betydande överpris utöver det nominella. Bakgrunden var att bokförda nettovärden innehöll avsevärda reserver såväl i anläggningar som varulager. På de övervärden som i koncernens balansräkning tillförts fastigheter och maskiner verkställdes i koncernbokslutet avskrivning med 10 %.

3. Goodwill

Balansräkningens värde för goodwill består dels och i första hand av förvärvade goodwillvärden i bl. a. ett dotterbolag till AB Statens Skogsindustrier, dels av 3 milj. kr. hänförlig till en uppskrivning av aktier i AB Statsgruvor.

4. Övriga långfristiga lån

Balansräkningen redovisar en ökning av övriga långfristiga lån med 676,5 milj. kr. Av detta belopp hänför sig 448 milj. kr. till Uddevallavarvet, varav 270 milj. kr. motsvaras av minskade korta bankskulder.

5. Allmän varulagerreserv

Efter avsättning i 1971 års bokslut till allmän varulagerreserv med 20,2 milj. kr. uppgick denna reserv till 391,0 milj. kr. För koncernen i sin helhet var det outnyttjade utrymmet för ytterligare skattefri nedskrivning i varulager ca 400 milj. kr.

6. Minoritetsintressen i eget kapital

Minoritetsintressen i eget kapital finns i följande bolag:

	1971 milj. kr.	1970 milj. kr.
AB Kabi	15,1	14,8
Kalmar Verkstads AB	—	0,2
LKAB	58,8	60,2
AB Sonab	0,1	0,1
SID	—	0,2
Stigtex AB	1,0	—
Svenska Tobaks AB	1,0	1,1
Sveriges Centrala Restaurang AB	9,5	14,6
Uddevallavarvet AB	—	12,0
Uddcomb Sweden AB	6,7	13,1
Diverse andelar ingående i dotterdotterbolag	2,7	2,9
Enligt balansräkningen	94,9	119,2

Minoritetsintresset i Sveriges Centrala Restaurang AB har liksom föregående år tagits i anspråk för att täcka ej bokförda pensionsåtaganden. Motivet för dessa ombokningar ges av bolagsordningen för Sveriges Centrala Restaurang AB.

7. *Disponibla vinstmedel*

Enligt balansräkningen den 1 januari 1971 (milj. kr.) 228,6

<i>Avgår:</i>	(milj. kr.)	(milj. kr.)
Avsättning till bundna medel	(9,1)	
Övrigt	(2,7)	(11,8)
		216,8
<i>Tillkommer:</i>		
Statsbidrag avseende Uddevallavarvets förlust		
1970 (50 %)	8,0	
Årets vinst	7,9	15,9
Enligt balansräkning den 31.12.1971		232,7

Resultaträkningar8. *Internleveranser*

Interna leveranser mellan koncernbolag uppgick till blygsamma belopp enligt följande:

	1971 milj. kr.	1970 milj. kr.
LKAB till NJA	18,2	14,9
MJA till Uddevallavarvet	9,4	11,7
SRA till Allmänna Förlaget	6,5	8,4
Övriga internleveranser	11,9	6,8
Summa	46,0	41,8

9. *Avskrivningar*

Avskrivningarna enligt plan är beräknade med ledning av anläggningarnas uppskattade ekonomiska livslängder. Byggnader avskrives sålunda i allmänhet med 3—4 % medan huvudparten av maskinerna avskrives med 10—15 % i bägge fallen räknat på ursprungligt anskaffningsvärde och utan hänsyn till eventuell direktnedskrivning mot investeringsfond.

10. *Extraordinära intäkter och kostnader*

<i>Intäkter</i>	Milj. kr.
Statsbidrag avseende Uddevallavarvets förlust	
1971 och 1972	51,0
Realisationsvinst i Sveriges Centrala	
Restaurang AB	13,6
Delsumma	64,6
<i>Kostnader</i>	
Norrlandsfonden	15,0
Omstruktureringskostnader SMT	9,6
Övriga poster netto	4,7
	29,3
Netto	35,3

Statsbidrag erhöjls under 1971 för aktieteckning i Uddevallavarvet. Detta bidrag avsåg att dels täcka förluster i företaget under åren 1970—1972 med 67 milj. kr. och dels öka varvets eget kapital med 38 milj. kr. I koncernens bokslut tillfördes den del av statsbidraget som avsåg 1970 till disponibla medel som 1970 belastades för förlusten. Den del som hänför sig till 1971 och 1972, 51 milj. kr., upptogs som extra ordinär intäkt, med samtidig avsättning av 17 milj. kr. avseende 1972, bland bokslutsdispositionerna. Genom denna behandling har statsbidragets syfte att till viss del täcka varvets förluster beaktats i koncernens resultaträkning.

11. Minoritetsandelar i årets resultat

Andelar av förluster hos:	1971		1970	
	Milj. kr.		Milj. kr.	
Uddevallavarvet	—		8,0	
Uddcomb	6,5		5,9	
Kalmar Verkstad	—	6,5	4,1	18,0
Avgår:				
andelar av vinster hos				
LKAB	1,9		4,1	
Kabi	0,8	2,7	0,6	4,7
		3,8		13,3
smärre minoritetsandelar — netto		0,4		0,8
Summa		4,2		14,1

Finansieringsanalys för 1971

Finansieringsanalys för 1971

Tillförda medel	Milj. kr.
Koncernens redovisade nettovinst	8
tillägges kostnader som ej motsvaras av utbetalningar:	
avskrivningar m m	300
avsättningar och dispositioner	40
Summa	348
Utdelning till minoritetsägare	5
Från årets verksamhet internt tillförda medel	343
Statsbidrag för aktieteckning i Uddevallavarvet	105
Ökning av skulder	580
Summa tillförda medel	1 028
Använda medel	
För ökade varulager användes	114
För ökade fordringar användes	170
Koncernens investeringar uppgick till	740
	1 024
Likvida medel ökade med	4
	1 028

Självfinansieringsgraden

$$\frac{\text{Från årets verksamhet} \\ \text{internt tillförda medel}}{\text{Summa investeringar}} \times 100 = 46 \%$$

Statsföretag AB — balansräkning 31/12 1971

	Milj. kr.	Förändring från före- gående år
Tillgångar		
<i>Omsättningstillgångar</i>		
Kassa och bankmedel	38,3	+ 20,5
Placeringslån, dotterbolag	57,0	+ 57,0
" , övriga	1,0	(14,0)
Fordringar hos dotterbolag	115,2	(19,3)
Andra fordringar	<u>2,7</u>	+ 0,6
	214,2	
<i>Anläggningstillgångar</i>		
Fordringar hos dotterbolag	84,4	+ 77,3
" " övriga	1,8	+ 1,8
Inventarier	0,4	(0,4)
Aktier i dotterbolag (not 6 och 8)	1 710,4	+ 24,5
Aktier i andra bolag (not 8)	<u>4,9</u>	+ 1,7
Summa tillgångar	2 016,1	+149,7
Skulder och eget kapital		
<i>Kortfristiga skulder</i>		
Skulder till dotterbolag	66,6	+ 18,7
Övriga kortfristiga skulder	<u>47,3</u>	+ 18,3
	113,9	
<i>Långfristiga skulder</i>		
Reverslån, dotterbolag	105,1	+105,1
" , övriga	2,0	(1,6)
Obligationslån	<u>47,7</u>	(1,2)
	154,8	
<i>Eget kapital</i>		
Aktiekapital	1 400,0	—
Reservfond	333,5	—
Disponibla medel	3,5	+ 3,5
Årets resultat	<u>10,4</u>	+ 6,9
Summa eget kapital	1 747,4	+ 10,4
Summa skulder och eget kapital	2 016,1	+149,7
Borgensförbindelser (not 7)	647,8	+ 527,9

Statsföretag AB — resultaträkning 1971

	Milj. kr.	Förändring från före- gående år
Erhållna koncernbidrag (not 1)	64,6	+ 20,5
Utdelning på aktier — dotterbolag (not 2)	13,4	(139,3)
Räntor — netto (not 5)	1,7	+ 1,7
	79,7	(117,1)
Förvaltningskostnader (varav avskrivningar 0,2 mkr)	7,2	+ 0,8
Kostnader för utvecklingsprojekt	5,2	+ 5,2
Lämnade koncernbidrag och aktie- ägartillskott till dotterbolag (not 1 och 3)	26,2	
	41,1	(109,1)
Extraordinära intäkter och kostnader		
Statsbidrag för aktieteckning i Uddevallavarvet	105,0	
Avgår: nedskrivning av nytecknade aktier	(105,0)	
Realisationsvinst vid aktieförsäljning	0,3	
Stämpelkostnader	(0,6)	
Bidrag till Norrlandsfonden	(15,0)	
	15,3	(31,5)
<i>Resultat före dispositioner och skatter</i>	25,8	(77,6)
Nedskrivning av aktier — (not 4)	4,6	(88,0)
<i>Vinst före skatter</i>	21,2	+ 10,4
Skatter	10,8	+ 3,5
<i>Nettovinst</i>	10,4	+ 6,9

Under hänvisning till revisionsberättelsen intygas att förestående balans- och resultaträkningar överensstämmer med räkenskaperna.

Stockholm den 14 april 1972

Olof Söderström

Bernt Nilsson

Anders Linde

Knut Ranby

Ebbe Rybeck

auktoriserad revisor

auktoriserad revisor

Bokslutskommentarer**Resultaträkningen****1. Koncernbidrag***Erhållna*

LKAB	100,0 ¹
Svenska Tobaks AB	50,0
Summa	150,0

(Från BS-Konsult har erhållits 50 tkr)

¹ varav via Statsföretag 14,6 mkr*Lämnade*

NJA	60,0 ²
SMT	25,0 ³
Svetab	14,8
SU	1,8
SRA	1,3
Devac	1,3
Rationell Planering	1,0
Nyckelhus	0,4 ²
Summa	105,6

² direkt från LKAB

Koncernbidrag utnyttjas enligt särskilda lagbestämmelser för vinstöverföring mellan bolag inom samma koncern. Lämnade bidrag är för givaren avdragsgill kostnad och för mottagaren skattepliktig intäkt. Av hänsyn till bl. a. flera skattetyngda norrlandskommuner har Statsföretag beslutat avstå från avdragsrätten vid den kommunala taxeringen. Statsföretagsgruppens rätt att utnyttja koncernbidragsinstitutet har prövats av Mellankommunala skatterätten.

2. *Utdelningar* från dotterbolag avser LKAB (12,2 mkr) och Kabi (1,3 mkr). 1970 redovisades utdelning för två räkenskapsår.

3. *Aktieägartillskott* lämnades till KVAB (5,0 mkr) och Sonab (1,1 mkr).

4. Nedskrivning av aktier

I 1971 års bokslut har följande omvärdering skett.

	tkr.
Devac	(50)
Kalmar Verkstad	(995)
SMT	(10 000)
Stigtex	(99)
SU	6 500
Netto	(4 644)

5. *Räntor, netto*

	milj. kr.
Från koncernbolag	4,7
" övriga	6,0
Summa	10,7
Till koncernbolag	5,3
" övriga	3,7
Summa	9,0
Netto	1,7

Balansräkningen6. *Aktier*

Under 1971 medverkade Statsföretag i följande företagsbildningar genom nyteckning av aktiekapital:

	tkr.
Stigtex AB	1 999
Vilhelmina Plast AB	1 000
Staros AB	2 500
Bilfragmentering AB	126
Summa	5 625

Från SMT Machine Company AB förvärvades dess innehav av aktier i Linson Instrument AB till bokfört värde, 6 000 tkr.

Som ett led i en nödvändig finansiell rekonstruktion övertogs vidare flertalet av de aktier i Kalmar Verkstads AB som innehades av minoritetsdelägare, bl. a. Statens Järnvägar, Kalmar kommun och Svenska Handelsbanken. Under året försålles aktierna i Billman Regulator AB.

7. *Borgensförbindelser*

	tkr.
För förskott till koncernbolag	127 900
" pensionsgarantier, koncernbolag	74 355
" lån (varav koncernbolag 248 516)	275 401
Övriga	170 155
Summa	647 811
1970: 119 878	

Aktier

Dotterbolag	Stats- företags andel i %	Nominellt värde tkr	Bokfört värde tkr
Allmänna Bevaknings AB	100	2 000	2 400
AB Allmänna Förlaget	100	6 000	7 200
BS Konsult AB	100	250	—
Ccaverken AB	100	8 000	8 700
Devac AB	100	50	—
AB Kabi	65	20 800	50 000
Kalmar Verkstads AB	100	4 998	—
Karlskronavarvet AB	100	32 000	15 000
Linson Instrument AB	100	250	6 000
LKAB	95	478 336	1 230 000
Norrbottnens Järnverk AB	100	200 000	—
Nyckelhus AB	100	100	—
AB Oljetransit	100	1 000	—
Rationell Planering AB	100	50	—
SMT Machine Company AB	100	18 000	—
AB Sonab	75	375	—
AB Statens Skogsindustrier	100	260 000	130 000
AB Statsgruvor	100	10 000	15 000
Stigtex AB	67	1 600	1 900
AB Svensk Torvförädling	100	5 000	5 000
Svenska Industrietablerings AB	100	10 000	—
Svenska Lagerhus AB	100	5 000	—
Svenska Reproduktions AB	100	7 167	7 700
Svenska Skifferolje AB	100	23 000	—
Svenska Tobaks AB, stam	100	149 000	200 000
Svenska Tobaks AB, pref.	10	100	100
Svenska Utvecklings AB	100	17 500	6 500
SID (tillsammans med Svetab och SU 69 %)	42	365	—
Sveriges Centrala Restaurang AB	99	4 950	4 900
Uddcomb Sweden AB	50	20 000	—
Uddevallavarvet AB	100	100 000	20 000
Diverse vilande namnbolag	100	10	—
		1 385 901	1 815 400
<i>Avgår</i>			
Reserv för aktier i Uddevallavarvet		./.	105 000
		1 385 901	1 710 400
<i>Övriga</i>			
Bilfragmentering AB	25	126	126
Staros AB	50	2 500	2 500
Swedish Center Japan	42	1 250	1 250
Vilhelmina Plast AB	50	1 000	1 000
		1 390 777	1 715 276

Antal anställda

Medeltal anställda 1971

	Tjänstemän	Kollektiv- anställda	Totalt
Allmänna Bevaknings AB	622		622
AB Allmänna Förlaget	134		134
BS Konsult AB	91		91
Ceaverken AB	121	110	231
Devac AB	7		7
AB Kabi	711	347	1 058
Kalmar Verkstads AB	232	505	737
Karlskronavarvet AB	440	1 209	1 649
Linson Instrument AB	21		21
LKAB	1 560	5 793	7 353
Norrbottens Järnverk AB	772	2 645	3 417
Nyckelhus AB	76		76
AB Oljetransit	4	2	6
Rationell Planering AB	6		6
SMT Machine Company AB	302	522	824
AB Sonab	127	22	149
AB Statens Skogsindustrier	915	3 447	4 362
Statsföretag AB	30		30
AB Statsgruvor	30	116	146
Stigtex AB	18	128	146
Swedish Industrial Development Corporation	7		7
AB Svensk Torvförädling	16	50	66
Svenska Lagerhus AB	9	18	27
Svenska Reproduktions AB	167	307	474
Svenska Skifferolje AB	3		3
Svenska Tobaks AB	500	1 530	2 030
Svenska Utvecklings AB	95	66	161
Sveriges Centrala Restaurang AB	1 576	4 817	6 393
Svetab	184	453	637
Uddcomb Sweden AB	157	269	426
Uddevallavarvet AB	719	2 277	2 996
	9 652	24 633	34 285

Resultat- och balansräkningar i sammandrag

	ABAB	ALLF	BS Kon- sult	Cea- verken	Devac	Kabi
Resultaträkningar i samman- drag (mkr)						
Fakturerad försäljning	29,5	62,6	9,0	33,1	0,7	124,0
Produkt-, försäljnings- och administrationskostnader	29,0	62,4	8,7	29,8	1,9	108,7
Avskrivningar	0,4	0,3	0,2	1,1	—	5,5
Rörelseresultat	0,1	(0,1)	0,1	2,2	(1,2)	9,8
Finansiellt netto	(0,1)	0,2	0,1	(0,5)	—	(1,1)
Extraordinära poster	(0,1)	—	—	—	(0,1)	0,2
Resultat före dispositioner och skatter	(0,1)	0,1	0,2	1,7	(1,3)	8,9
Dispositioner	0,2	(0,1)	(0,1)	(1,5)	1,3	(5,5)
Skatter	—	—	(0,1)	—	—	1,0
Nettovinst	0,1	—	—	0,2	—	2,4
Balansräkningar i sammandrag (mkr)						
Likvida tillgångar	1,5	2,5	1,4	2,3	0,1	8,0
Fordringar	2,5	10,2	2,3	6,7	0,5	25,6
Varulager	1,8	2,6	—	5,6	—	35,6
Summa omsättningstillgångar	5,8	15,3	3,7	14,6	0,6	69,2
Anläggningstillgångar	4,3	3,3	0,5	12,2	—	50,9
Balansomslutning	10,1	18,6	4,2	26,8	0,6	120,1
Korta skulder	5,9	11,1	3,8	6,0	0,6	25,0
Långa skulder	1,5	—	—	7,8	—	31,8
Summa skulder	7,4	11,1	3,8	13,8	0,6	56,8
Obeskattade reserver	—	0,1	—	2,6	—	21,6
Minoritetsintressen, procent	—	—	—	—	—	35
Eget kapital	2,7	7,4	0,4	10,4	—	41,7
varav aktiekapital	2,0	6,0	0,3	8,0	0,1	32,0

Kalmar Verk- stad	Karls- krona- varvet	Linson Instru- ment	LKAB	Norr- bottens Järnverk	Nyc- kel- hus	Olje- transit	Ratio- nell Plane- ring	SMT Machine Com- pany
65,6	113,0	2,7	1 194,6	387,5	14,5	0,8	0,3	65,8
80,4	116,4	3,0	787,3	407,2	14,0	0,4	1,2	78,3
2,0	2,8	—	167,7	26,0	—	0,3	—	3,6
(16,8)	(6,2)	(0,3)	239,6	(45,7)	0,5	0,1	(0,9)	(16,1)
(1,8)	6,8	—	24,0	(16,0)	(0,1)	—	(0,1)	(6,4)
(2,7)	—	—	(4,9)	—	(0,9)	(0,1)	—	(9,5)
(21,3)	0,6	(0,3)	258,7	(61,7)	(0,5)	—	(1,0)	(32,0)
(0,6)	(0,5)	0,3	(144,5)	60,0	0,5	—	1,0	24,5
0,1	0,1	—	72,1	1,2	—	—	—	0,1
(22,0)	—	—	42,1	(2,9)	—	—	—	(7,6)
2,3	38,9	—	286,6	2,7	1,1	0,6	—	2,4
30,8	72,9	2,0	222,6	140,0	8,5	0,6	—	48,2
16,7	30,0	1,3	223,2	176,8	1,5	—	—	49,8
49,8	141,8	3,3	732,4	319,5	11,1	1,2	—	100,4
15,9	48,7	0,3	1 130,8	255,3	2,5	22,3	0,1	30,5
65,7	190,5	3,6	1 863,2	574,8	13,6	23,5	0,1	130,9
61,5	113,8	3,1	249,5	169,7	4,6	0,1	—	64,7
25,0	8,8	—	95,9	228,5	8,9	22,4	—	58,9
86,5	122,6	3,1	345,4	398,2	13,5	22,5	—	123,6
—	28,4	0,2	179,6	—	—	—	—	0,9
— ¹	—	—	5	—	—	—	—	—
(20,8)	39,5	0,3	1 338,2	176,6	0,1	1,0	0,1	6,4
5,0	32,0	0,3	500,0	200,0	0,1	1,0	0,1	18,0

¹ Minoritetsintresse bestående av 18 aktier

Resultat- och balansräkningar i sammandrag

	Sonab Assi		Stats- gruvor	Stigtex	SID	Svensk Torv- föräd- ling
Resultaträkningar i sammandrag (mkr)						
Fakturerad försäljning	16,6	583,1	10,2	11,2	0,8	5,4
Produkt-, försäljnings- och administrationskostnader	16,2	525,2	12,2	10,8	1,1	4,7
Avskrivningar	0,8	37,2	0,6	0,2	0,1	0,5
Rörelseresultat	(0,4)	20,7	(2,6)	0,2	(0,4)	0,2
Finansiellt netto	(0,8)	(18,0)	0,8	(0,2)	—	—
Extraordinära poster	—	—	0,2	—	—	0,1
Resultat före dispositioner och skatter	(1,2)	2,7	(1,6)	—	(0,4)	0,3
Dispositioner	1,2	3,8	1,7	—	—	(0,3)
Skatter	—	2,2	0,1	—	—	—
Nettovinst	—	4,3	—	—	(0,4)	—
Balansräkningar i samman- drag (mkr)						
Likvida tillgångar	0,7	44,2	1,1	2,3	—	0,8
Fordringar	11,0	139,6	3,0	2,2	0,3	1,2
Varulager	8,9	237,5	1,9	2,8	—	1,3
Summa omsättningstillgångar	20,6	421,3	6,0	7,3	0,3	3,3
Anläggningstillgångar	3,3	715,1	37,0	3,9	0,1	3,9
Balansomslutning	23,9	1 136,4	43,0	11,2	0,4	7,2
Korta skulder	10,1	224,9	5,3	1,4	0,4	0,7
Långa skulder	12,8	543,6	11,5	6,8	—	0,5
Summa skulder	22,9	768,5	16,8	8,2	0,4	1,2
Obeskattade reserver	0,6	82,7	2,0	—	—	0,3
Minoritetsintressen, procent	25	—	—	33	31	—
Eget kapital	0,4	285,2	24,2	3,0	—	5,7
varav aktiekapital	0,5	260,0	10,0	2,4	0,9	5,0

Svenska Lager- hus	SRA	Svenska Skiffer- olja AB	Tobaks- bolaget	Svenska Utveck- lings AB	Res- tau- rangs bolaget	Svetab	Udd- comb	Udde- valla- varvet
2,6	34,9	0,4	414,8	18,1	371,8	53,6	27,5	346,0
1,9	32,7	0,5	315,0	18,0	377,8	64,2	42,4	349,1
0,8	2,2	—	15,7	2,5	12,8	2,4	3,1	7,4
(0,1)	—	(0,1)	84,1	(2,4)	(18,8)	(13,0)	(18,0)	(10,5)
—	(0,3)	0,3	24,2	(1,2)	(5,7)	(2,8)	(1,2)	(22,2)
0,1	—	(0,2)	0,2	—	17,1	0,2	—	—
—	(0,3)	—	108,5	(3,6)	(7,4)	(15,6)	(19,2)	(32,7)
—	0,7	—	(61,0)	0,8	8,0	15,7	—	—
—	0,1	—	22,3	—	0,6	0,1	0,1	0,4
—	0,3	—	25,2	(2,8)	—	—	(19,3)	(33,1)
0,1	5,0	3,4	72,3	3,0	16,7	11,3	0,1	218,7
1,0	8,9	7,8	129,1	2,9	27,9	20,7	11,8	894,3
—	6,6	—	253,1	2,0	12,0	11,8	35,2	171,4
1,1	20,5	11,2	454,5	7,9	56,6	43,8	47,1	1 284,4
6,1	14,9	50,2	431,6	45,9	179,2	26,9	64,8	93,9
7,2	35,4	61,4	886,1	53,8	235,8	70,7	111,9	1 378,3
1,0	9,8	8,0	334,8	10,6	64,5	23,1	40,9	507,2
1,1	9,7	35,1	47,3	24,4	128,5	39,8	63,9	775,2
2,1	19,5	43,1	382,1	35,0	193,0	62,9	104,8	1 282,4
—	5,2	—	169,2	—	3,3	0,4	—	—
—	—	—	1	—	1	—	50	—
5,1	10,7	18,3	334,8	18,8	39,5	7,4	7,1	95,9
5,0	7,2	23,0	150,0	17,5	5,0	10,0	40,0	100,0

Styrelseledamöter

per den 31 december 1971

Statsföretag AB

Ordinarie ledamöter

Geijer, Arne, LO:s ordförande (ordf)
Hjalmarson, Harry, direktör (v ordf)
Grafström, Erik, generaldirektör
Ljungcrantz, Sigurd, direktör
Nilsson, Karl-Erik, direktör
Sköld, Per, direktör (vd)
Sundberg, Nore, departementsråd

Suppleanter

Hörjel, Nils, generaldirektör
Sjöborg, Lars, advokat

Allmänna Bevaknings AB

Ordinarie ledamöter

Christell, Bengt, direktör (ordf)
Andersson, Sven, departementsråd
André, Sven G, direktör
Lindroth, Kurt, polismästare
Lundqvist, Arvid, direktör
Öström, Hans, direktör (vd)

Suppleanter

Larsson, Sven, departementsråd
Müller, Ivar, byråchef
Nordlander, Sten, kommandörkapten

AB Allmänna Förlaget

Ordinarie ledamöter

Hellström, Ingemar, direktör (ordf)
Severin, Erik, generaldirektör (v ordf)
Dennis, Bengt, statssekreterare
Grebäck, Erik, riksdagsman
Johansson, Ingemar, direktör (vd)
Nilsson, Bertil, direktör
Wallén, Axel, expeditionschef

Suppleanter

Christell, Bengt, direktör
Nyström, Sven, tryckningskonsulent
Åberg, Lars-Gunnar, bankdirektör

BS Konsult AB

Ordinarie ledamöter

Larsson, Sixten, generaldirektör (ordf)
Eriksson, Olof, teknisk direktör

Kolte, Lennart, arkitekt (vd)
Resare, Bengt, överdirektör
Smith, Åke, planeringsdirektör
Wannberger, Gunnar, direktör

Suppleanter

Bäcklin, Bengt, direktör
Svensson, Arne, arkitekt
Tilert, Reidar, generaldirektör

Ceaverken AB

Ordinarie ledamöter

Lundberg, Sten, generaldirektör (ordf)
Wärnberg, Karl, direktör (v ordf)
André, Sven G, direktör
Ekwall, Per, direktör (vd)
Gyllö, Sture A, avdelningschef
Haldén, Folke, direktör
Olsson, Olle, professor
Sjövall, Elisabet, doktor

Suppleanter

Gerdrup, Gösta, kanslichef
Wallén, Axel, expeditionschef

Devac AB

Ordinarie ledamöter

Hellström, Ingemar, direktör (ordf)
Bäcklin, Bengt, direktör
Linghag, Nils, direktör
Åström, Östen, direktör (vd)

Suppleant

Orrenius, Jan, ombudsman

AB Kabi

Ordinarie ledamöter

Persson, Carl, rikspolischef (ordf)
André, Sven G, direktör
Hagström, Tony, departementsråd
Holgerson, Nils, direktör
Schotte, Lennart, direktör
Wilund, Arnold, farm. doktor
Wärnberg, Karl, direktör

Suppleanter

Isaksson, David, farm. doktor (vd)
Lundberg, Valdemar, förbundsordförande
Svensson, Börje, ingenjör

Kalmar Verkstads AB*Ordinarie ledamöter*

Wannberger, Gunnar, direktör (ordf)
 Byggeth, Nils, direktör
 Bäcklin, Bengt, direktör
 Gustavsson, Ingvar, kommunalråd
 Hellström, Ingemar, direktör
 Linghag, Nils, direktör
 Lundin, Bert, förbundsordförande

Suppleanter

Berg, Birger, kontorist
 Kalmeby, Arne, metallarbetare
 Orrenius, Jan, ombudsman
Verkställande direktör
 Arnerius, Sven

Karlskronavarvet AB*Ordinarie ledamöter*

Wannberger, Gunnar, direktör (ordf)
 Andersson, Thure, landshövding
 Dahlberg, Benkt, direktör
 Hallenborg, Nils-Hugo, direktör
 Karlsson, Nils, avsynare
 Söderman, Johan, direktör (vd)

Suppleanter

Astbo, Kurt, ingenjör
 Boström, Gunnar, kommunalråd
 Larsson, Sven, departementsråd

Linson Instrument AB*Ordinarie ledamöter*

Malmberg, Eric, generaldirektör (ordf)
 Dahlberg, Benkt, direktör
 Ljungberg, Lars, direktör
 Pontin, Jan, direktör (vd)
 Svärd, Barbro, civilekonom

Suppleant

Löfvenmark, Jan, teknisk direktör

LKAB*Ordinarie ledamöter*

Asbrink, Per, riksbankschef (ordf)
 Fjällborg, Gunnar, ingenjör
 Fredriksson, Torsten, riksdagsman
 Lemne, Mats, landshövding
 Lundberg, Arne S, envoyé (vd)
 Olson, Hjalmar, direktör
 Poromaa, Bruno, gruvarbetare
 Sköld, Per, direktör
 Waldenström, Erland, direktör

Suppleanter

Dahlberg, Thure, riksdagsman
 Edström, John Olof, bruksdisponent
 Ersman, Sven, direktör
 Gustafsson, Nils-Erik, riksdagsman
 Hellström, Ingemar, direktör

Norrbottnens järnverk AB*Ordinarie ledamöter*

Hellström, Ingemar, direktör (ordf)
 Bahrke, Sigvard, direktör (v ordf)
 Edström, John Olof, bruksdisponent (vd)
 Lanneberg, Kurt, direktör
 Lindblom, Göran, direktör
 Lindström, Göte, klubbordförande
 Nilsson, Åke, förbundsordförande
 Svanberg, Ingvar, riksdagsman
 Trogen, Ingvar, direktör

Suppleanter

Hammarsten, Erik, landstingsråd
 Skånberg, Alf, direktör
 Sundberg, Nore, departementsråd

Nyckelhus AB*Ordinarie ledamöter*

Linghag, Nils, direktör (ordf)
 Karlsson, Eric, direktör
 Orrenius, Jan, ombudsman
 Österlind, Sven, överingenjör

Suppleanter

Andrén, Sven G, direktör
 Lübeck, Sten, civilingenjör
Verkställande direktör
 Godberg, Valter

AB Oljetransit*Ordinarie ledamöter*

Lundberg, Sten, generaldirektör (ordf)
 Hahn, Erik, civilingenjör (vd)
 Lasson, Knut-Inge, överdirektör
 Lindstedt, Anders, kommerseråd
 Nilsson, Jan, departementsråd

Suppleanter

Grafström, Erik, generaldirektör
 Wennerhorn, Karl Otto, departementsråd

Rationell Planering AB

Ordinarie ledamot
Sköld, Per, direktör

Suppleant
Bäcklin, Bengt, direktör (vd)

SMT Machine Company AB

Ordinarie ledamöter
Wannberger, Gunnar, direktör (ordf)
Engellau, John, direktör
Jansson, Lennart, direktör (vd)
Löjdquist, Inge, direktör
Malmberg, Eric, generaldirektör
Olsson, Holger, avtalssekreterare
Wagner, Hans, civilingenjör

Suppleanter
Andrén, Sven G, direktör
Sohlenius, Gunnar, professor

AB Sonab

Ordinarie ledamöter
Wannberger, Gunnar, direktör (ordf)
Knall, Gösta, överingenjör
Malmberg, Eric, generaldirektör
Nordmark, Hans, direktör
Wagner, Hans, civilingenjör (vd)
Åsdal, Carl-Gösta, teknisk direktör

Suppleanter
Ohlsson, Lars-Eric, inköpschef
Orrenius, Jan, ombudsman

AB Statens Skogsindustrier

Ordinarie ledamöter
Nordlander, Carl-Henrik, bankdirektör (ordf)
Bahrke, Sigvard, direktör (vd)
Fransson, Tage, ombudsman
Lindström, Bert, direktör
Rydbo, Folke, generaldirektör
Rynell, Olov, direktör
Sköld, Per, direktör

Suppleanter
Johansson, Manne, avdelningsordförande
Johansson, Stig, överdirektör
Lindholm, Ingvar, direktör
Sjöberg, Arne, direktör
Wiklund, Olof, kommunalråd

AB Statsgruvor

Ordinarie ledamöter
Lundberg, Arne S, envoyé (ordf)
Berglund, Carl-Bertil, direktör
Henrikson, Arne, direktör
Nordmark, Hans, direktör
Verkställande direktör
Asplund, Olof

Stigtex AB

Ordinarie ledamöter
Lundberg, Sten, generaldirektör (ordf)
Engblom, Sven, direktör
Jansson, Lars, direktör
Kjellman, Åke, disponent (vd)
Suppleanter
Edebo, Ralph, direktör
Johansson, Gösta, direktör

Swedish Industrial Development Corporation (SID)

Ordinarie ledamöter
Akselson, Sigfrid, teknisk direktör (ordf)
Flodin, Sten, direktör
Hummerhielm, Lars, marknadschef
Jordansson, Lars, direktör
Liljestrand, Bengt, direktör
Schotte, Lennart, direktör
Verkställande direktör
Carmel, Tord

AB Svensk Torvförädling

Ordinarie ledamöter
Lundberg, Sten, generaldirektör (ordf)
Lundberg, Valdemar, förbundsordförande
Wahlqvist, Nils, direktör (vd)
Suppleanter
Edebo, Ralph, direktör
Svärd, Barbro, civilekonom

Svenska Lagerhus AB

Ordinarie ledamöter
Widén, Ingvar, generaldirektör (ordf)
Andersson, Rolf, direktör
Borg, Sune, byrådirektör
Hejneman, Yngwe, direktör
Senning, Claes, kansliråd

Suppleanter

Björk, Villiam, trädgårdsmästare
 Granath, Ulrik, godsägare
 Möller, Yngve, inspektör
 Pettersson, Harald, riksdagsman
 Widén, Arthur, lantbrukare

Verkställande direktör

Bergqvist, Georg

Svenska Reproduktions AB*Ordinarie ledamöter*

Hellström, Ingemar, direktör (ordf)
 Severin, Erik, generaldirektör (v ordf)
 Grebäck, Erik, riksdagsman
 Nilsson, Bertil, direktör
 Wallén, Axel, expeditionschef
 Åhstrand, Lars, direktör (vd)
 Öjborn, Lars, generaldirektör

Suppleanter

Rogers, Sture, förlagschef
 Åberg, Lars-Gunnar, bankdirektör

Svenska Skifferolje AB*Ordinarie ledamöter*

Åberg, Lars-Gunnar, bankdirektör
 Nordmark, Hans, direktör
 Uddgren, Olle, direktör (vd)
 Westin, Olle, civilingenjör

Svenska Tobaks AB*Ordinarie ledamöter*

Cederwall, Gustav, landshövding (ordf)
 Kristenson, Valter, riksdagsman (v ordf)
 Andrén, Sven G, direktör
 Hjalmarson, Harry, direktör
 Holgerson, Nils, direktör
 Söderström, Olof, direktör
 Tilert, Reidar, generaldirektör
 Tunhammar, Elam, direktör

Suppleanter

Bohman, Clas, direktör
 Höök, Erik, fil. doktor
 Jansson, Paul, riksdagsman
 Nilsson, Gösta, direktör

Verkställande direktör

Wärnberg, Karl

Sveriges Centrala Restaurang AB*Ordinarie ledamöter*

Dahlgren, Rolf, generaldirektör (ordf)
 Allard, Henry, talman (v ordf)
 Fälldin, Thorbjörn, riksdagsman
 Hellström, Ingemar, direktör
 Lundström, Birger, redaktör
 Mattson, Lisa, förbundsordförande
 Nyström, Sigvard, förbundsordförande
 Wärenstam, Tore, huvudredaktör

Suppleanter

Antonsson, Johannes, riksdagsman
 Hägerström, Ragnar, kommunalråd
 Larfors, Tage, direktör
 Stefanson, Stig, optikermästare

Verkställande direktör

Wadell, Anders V

Svenska Utvecklings AB*Ordinarie ledamöter*

Grafström, Erik, generaldirektör (ordf)
 Aler, Bo, direktör (v ordf)
 Bjurel, Bertil, generaldirektör
 Brising, Lars, direktör (vd)
 Brynielsson, Harry, direktör
 Kähr, Olof, direktör
 Wannberger, Gunnar, direktör
 Wennerberg, Sigfrid, överingenjör

Suppleanter

Akselson, Sigfrid, direktör
 Falke, Erik, civilingenjör
 Walléus, Evert, direktör
 Öhrn, Ingemar, jägmästare

Svetab*Ordinarie ledamöter*

Sjöborg, Lars, advokat (ordf)
 Rehnberg, Bertil, överdirektör (v ordf)
 Flodén, Ingemar, direktör (vd)
 Mäkinen, Matti, direktör
 Nilsson, Åke, förbundsordförande
 Svanberg, Ingvar, riksdagsman
 Wannberger, Gunnar, direktör

Suppleant

Bostedt, Hans, direktör

Uddcomb Sweden AB*Ordinarie ledamöter*

Wannberger, Gunnar, direktör (ordf)
 Bencher, Walter, direktör

Hallenborg, Nils-Hugo, direktör
Omberg, Ture, direktör

Suppleanter

Andrén, Sven G, direktör
Bahrke, Sigvard, direktör
Dyke, Theodore A, direktör
Gray, Leon, direktör
Segerud, Gunnar, direktör

Verkställande direktör

Byggeth, Nils

Uddevallavarvet AB

Ordinarie ledamöter

Ljungcrantz, Sigurd, direktör (ordf)
Alf, Karl, ombudsman
Edström, John Olof, bruksdisponent
Schreil, Johan, direktör (vd)
Sundberg, Nore, departementsråd
Wannberger, Gunnar, direktör

Suppleanter

Gustafsson, Gunnar, riksdagsman
Olausson, Astor, verkmästare
Trogen, Ingvar, direktör

Innehållsförteckning

Koncernförhållanden

Verksamheten 1971 i sammandrag	3
Statsföretagsgruppen	4
<i>Statsföretag AB — förvaltningsberättelse</i>	9
Revisionsberättelse	12

Enskilda bolag

Allmänna Bevaknings AB	39
AB Allmänna förlaget	38
BS Konsult AB	40
Ceaverken AB	36
Devac AB	42
AB Kabi	34
Kalmar Verkstads AB	25
Karlskronavarvet AB	20
Linson Instrument AB	41
LKAB	13
Norrbottnens Järnverk AB	16
Nyckelhus AB	29
AB Oljetransit	21
Rationell Planering AB	43
SMT Machine Company AB	23
AB Sonab	25
AB Statens Skogsindustrier	27
AB Statsgruvor	15
Stigtex AB	37
Swedish Industrial Development Corporation	43
AB Svensk Torvförädling	30
Svenska Industrietablerings AB	28
Svenska Lagerhus AB	42
Svenska Reproduktions AB	37
Svenska Skifferolje AB	43
Svenska Tobaks AB	31
Svenska Utvecklings AB	41
Sveriges Centrala Restaurang AB	32
Uddcomb Sweden AB	22
Uddevallavarvet AB	18

Resultat- och balansräkningar m m

Statsföretagsgruppen	
Balansräkning 31/12 1971	45
Statsföretagsgruppen	
Resultaträkning 1971	46
Bokslutskommentarer	47
Statsföretag AB	
Balansräkning 31/12 1971	52

Skr. 1972: 102	68
Statsföretag AB	
Resultaträkning 1971	53
Bokslutskommentarer	54
Statsföretagsgruppen, antal anställda	57
Resultat- och balansräkningar i sammandrag	58
Statsföretagsgruppen	
Styrelseledamöter	62